

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A tanulság.

Budapest, február 12.

(v.) Az eset még meg sincs vitatva, de a tanulság máris levonható belőle. Maga a faktum, hogy hiba történt az Oroszországba induló főherceg magyar kíséretjének megválasztása körül s hogy ő fensége ennél fogva magyar kíséret nélkül utazott el, tökéletesen elegendő a tanulság megállapítására. Áll pedig a tanulság abban, hogy ezeket a dolgokat, amelyek eddigelé a véletlenre voltak rábízva s amelyekben a döntésnek nem volt sem alkotmányos rendje, sem alkotmányos gazdája, most már intézményesen kell rendbe hozni, még pedig egyszer s mindenkorra.

Eddig az uralkodóház tagjai, ha diplomáciai vagy egyéb hivatalos küldetésben a külföldre utaztak, többnyire katonai kíséretet vittek magukkal. Ilyenkor persze közjogi vagy politikai botlás nem eshetett, mert a katonaság közös, a kísérő tábornokok és tisztek tehát paritásosan képviselték Ausztriát is, Magyarországot is. Csak ritkán esett meg, hogy a főhercegeket civil urak is kísérték olyan minőségben, melyre a magyarnak szava sincs s melyet a német udvari nyelv úgy fejez ki, hogy *Ehren-Cavallier*. Ilyen esetekben többnyire ügyeltek arra, hogy a kíséret lehetőleg egyformán oszoljon meg a magyar és az osztrák főnemesség között. De bár ügyeltek erre s noha közjogi törvényeink az erre való ügyelést kötelezővé teszik, eleve megállapított rendje, intézményesen megszabott technikája a kíséret paritásos összeállításának és a kiszemelt egyéniségek politikailag helyes megválasztásának nem volt. Ötletszerűen történt hát mindaz, ami történt. S ha eddigelé bosszantóbb mulasztás, vagy súlyosabb hiba nem tapasztaltatott, hát ki kell mondanunk, hogy vaktában ráhízátk a helyes megoldásra s tisztán a véletlen kegye hártotta el mostanáig a kellemetlenségeket. De valamikor ki kellett pattannia annak a nagy titoknak, hogy ez a rendezetlen állapot

voltaképp súlyos mulasztást takar és a lapangó kellemetlenségek kiszámíthatatlan sorozatát rejti magában. A gróf Zichy János kinos esete most csakugyan kiváltotta ezt a nagyon becses okulást. A konkrét eset valóban kinos természetű az egész vonalon. Kinos gróf Zichyre nézve, kinos a trónörökösre nézve, kinos kétségtelenül a magyar kormányra nézve is. De ha azt kutatják, ki az oka, soha sem fognak a dolog végére járhatni. Itt akár kell kutatni valójában, hogy mi volt az ok. Akkor aztán létrejött tüstént a megnyugvás, az ütött sebek legott behegednek s haladék nélkül beáll a tanulság orvosló hatása.

Az ok — újra mondjuk — egyesegyedül az, hogy az e féle kérdéseknek nem volt sem megállapított rendjük, sem illetékes gazdájuk. Pedig mind a kettőt könnyű szerrel meg lehetett volna s tehát meg is kellett volna szabni. Hivatalos küldetésekben, melyek a külföldre szólnak, uralkodóházunk tagjai a dinasztia s a monarchia két államát csakuggy képviselik, mint akár maga a fejedelem. Nos, ha ő felsége utazik a külföldre hivatalos minőségben, akkor a felelős kormányzat alkotmányos befolyása mellett állítatik össze a felséges ur kísérete. A közös külügyminiszter értesíti a két miniszterelnököt s ezek felterjesztést tesznek ő felségéhez a kísérő egyéniségek tárgyában. Hogy a felséges ur utazásainál a dolgok természetes rendje szerint ilyen eljárást kell követni, ahhoz szó sem fér. Amami a felséges urnak konvenciál, ugyanaz nem derogálhat a főhercegeknek sem. Ha tehát ők indulnak a külföldre hivatalos küldetésben s a küldetés természetéből a szokásos katonai *suite* mellett civilkíséretet is tesz kívánatos, akkor a személyek megválasztásánál szintén érvényesülnie kell a felelős kormányzat alkotmányos befolyásának. Mert különben megeshetnek például az is, hogy egyszer csupa magyar, másszor csupa osztrák urból állna a kíséret. Vagy megeshetnek például az, hogy akár nálunk,

akár Ausztriában olyan politikai egyéniségekre vetne az illető főherceg szemet, akik esetleg egyéniségükben rejlté okoknál fogva alkalmatlanok a küldetés céljainak előmozdítására. Az adott esetben ilyesmiről nincs szó, mert gróf Zichy Jánosnak nem a minden tekintetben kiváló egyéni tulajdonságai szerepeltek okul, hanem a parlament egy ellenzékének élén elfoglalt *pártvezéri minősége*. Ámbátor így is eléggé súlyos a hiba. Az e féle botlásokat hát csakis úgy lehet elkerülni, ha a kíséret összeállításánál kellő időben érvényre juthat a felelős kormányzat alkotmányos befolyása. Egy főherceg, még ha legközelebb is áll a trónhoz, nem tartozik tudni, ki mire alkalmas, ki milyen mértékben tudja hazáját és nemzetét az ő kíséretében képviselni, ki milyen mértékben hozza magával azt a képességet, hogy őt küldetésében támogassa. Ezt csak a felelős kormányzat tudhatja, de ezek aztán tartoznak is e tudomásukhoz képest tenni javaslatukat.

Sem jogszokás, sem jogszabály a felelős kormányzatnak kellő időben való meghallgatását nem írta eddig körül. Maga az alkotmányos tanácsadó meghallgatásának szükségére önként folyik ugyan közjogi törvényeinkből, de a meghallgatás ideje, módja és procedurája mostanáig nem volt megállapítva. Valószínűleg Istent csodálja, hogy idáig semmiféle kellemetlen incidens e téren nem fordult elő. A mostani eset tehát arra jó, hogy kitanítsa az illetékes tényezőket e kérdés állandó rendezésének halaszthatatlan sürgősségére. Az országos érdeket a véletlen játékszerévé tenni nem lehet. A felelős kormányzatokat pedig abba a helyzetbe kell hozni, hogy csakis olyasmért legyenek felelősségre vonhatók, amiben maguk hibáztak. A mostani esetben senkit sem érhet szemrehányás, mert ahol jogszokás vagy jogszabály nincs, ott szinte korlátlan tere nyílik a tévedésnek. De legkevésbé hibáztatható a magyar kormány, amely az alkotmányos tanácsadás jogát és köteleességét az *uralkodóház pártpolitikai semlegességének érdekében* azonnal gyakorolta, mielőtt a kinos eset tu-

T Á R C A.

Három leányról.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pásztor Árpád.

Édesatyjuk méltóságos ur volt. De a méltóságon kívül semmit nem hagyott rájuk. Amikor meghalt, a kis nyugdíj maradt a három leány minden vagyon, meg a szép lakás, mert hát az öreg ur, a féle előkelő miniszteri hivatalnok, nagy lakást tartott, de fizetését mind elköltötte.

Mint valami eukorházikó, fehér és kedves volt a lányok hálószobája. Ragyogó ágyak, játéknak látszó szekrények és gyönyörű, csipkés ágynemű, a hajdani szép időkből minden reggel vidám csicseregéssel ébredt a három kis elkényeztetett gyerek.

Most egyszerre vége szakadt a jókedvnek. Mint az azótt verebek őszszel az eresz alatt, összebujtak a lányok, szomorkodtak, sirtak, amíg egy szép tavaszi napon megszólalt a legidősebb:

— Gyerekek, az még sem járja, hogy mi minden időnkét idehaza töltjük el. A Putnokyi lány a mult héten ment férjhez. Ellinger Frida is menyasszony, nekünk is utána kell néznünk, nehogy pártában maradjunk. Nézzétek, milyen gyönyörűen süt a nap. Talán már az akácok is virágoznak... Hess, gyerekek, menjünk a korzóra!

És felöltöztek szépen, legszebben. És sétálni

mentek a korzóra. Három fekete kis lány azon a ragyogó korzón! Hogy akartok feltűnni abban a nagy emberforgatagban, ahol a gazdagság, a szépség, a szerelemvágy és a gondtalanság viszi magát piacra? Mit keres a ti kis fekete ruhácskátok a suhogó selyem, az illatos virág és szivekbe rezgő ibolyaparfium birodalmában? Talán azt hiszitek, hogy a kient, kifent úri legények közül csak egy is észrevesz titeket? Hisz ti még a szoknyátokat se tudjátok divatosan fogni, nem is tudtok úgy lépkedni, hogy a férfiak forró sóhaj-tással mondják:

— Ejnye, de pici lábuk van!

Óh, három kis fekete lány! A korzón járni tudni, ahhoz nagy művészet kell. Nem meg az, hogy egy-kettőre. Látjátok-e ott azt a ragyogó, szőke asszonyt. Szemét kissé összehuzta, úgy néz kihívó uralkodással minden férfiszembe, szoknyája maga a bátorság és plasztika, mikor hozzá-simul ritmikusán ringó járásához, amely ott születte meg és ott nőtt nagygyá, a korzón. Cipője villanását ösméri minden férfi s amint fehér alszoknyájának csipkéje egy pillanatra kivillan, ezer szenvedélyes, titkos gondolat ébred föl utahosszszat. Hogy akartok ti ezekkel az asszonyokkal versenyezni kelni?

De a három hamupipőke mégis csak bele-sodródott az áradatba. Mindennap vitte, ragadta magával a korzó szines hulláma, délelőtt felítzen-két órákor megjelentek és egy óráig föl-alá jártak, keltek. Tavaszok jöttek, ősök röpöködték tova s egy napon a legidősebb lány a tükör elé állott. Mert a lányoknak a tükör a leghibebb barátjuk. Attól kérdezik meg, hogy szépek-e, az előtt tanulmányozzák, hogy a komoly, vagy mosolygó

arc illik-e nekik jobban, tanácsot kérnek tőle és jövődő csaták egész tervét előtte próbálják el.

A legidősebb leány tehát a tükör elé állott. És azóltük:

— Tükör barátom! Látom, amit látok. A suhanó idő barázdákat von a homlokomra, ajkam szélére szomorú ránc üt, a szemem se a régi fényes többé és orcámmal együtt kedvem is elhalványult. Ugy-e, tükör barátom, kár rimánkodni? Temessük el szépen az álmokat, mondjunk le az ábrándokról és maradjunk idehaza.

Szólt, azután egy könnyecseppet törtült ki a szeméből, mosolyt öltött magára és mint aki dol-gát rendben elvégezte, kirebbent testvéreire.

— Kicsikéim, fejtegette ravasz arecál. Nekem idehaza nagyon, de nagyon sok dolgom van. Tudjátok, a Klári jó lány, hü lány, de hát félek mégis, elvész egy s más a keze nyomán. Egy ideg idehaza maradok s elvégezem a házi teendőket. Sétálni menjetek csak ti ketten.

— Jól van! Jól van! — hagyta helyben a másik kettő. Csináltattak új ruhát és megjelentek újra a korzón. Erdekes, hogy esztendőről esztendőre ugyanazok az emberek bolyongják be a déli órákban a Kossuth- és Koronaherceg-utcát. Ennek a nagy Budapestnek annyi sok százezer lakosa mind eloszlik a maga utvonalon. En például soha sem járok a Dembinszky-utcaiban és környékén, valamint a Dembinszky-utcai autochton soha sem keresi fel az én hazámat. Ha egyikünk vagy másikunk kizökken a rendes utvonalból, az bizonyára állami, vagy városi ügy. Adó, katonai ügyosztály, szerelmi találkozó, vagy ilyesféle.

A két kis leányka tehát már mindenkit ösmert s a két kis leányt is mindenki ösmerte.

domására jutott. Ezeknek elmondása után várjuk a vitát s hozzá fogunk alaposan szólani.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinet összes tagjai részt vettek.

Koerber elutazása. Dr. Koerber osztrák miniszterelnököt a király ma délelőtt magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás után Koerber megjelent a magyar miniszterelnökségen, hogy Széll Kálmán miniszterelnöktől búcsút vegyen; minthogy azonban a miniszterelnök már a belügyminisztériumba ment volt, Koerber odahajtott és ott még hosszabbán beszélgetett a magyar miniszterelnökkel. Dr. Koerber ma az első délutáni gyorsvonattal visszautazott Bécsbe.

A miniszterelnökök tanácskozásáról a *N. Fr. Pr.* a következőket jelenti:

Jól értesült politikai körökben a két miniszterelnök tegnapi tanácskozásának legfontosabb eredményét akként precízrozzák. Hogy némely kérdésben közeledés jött létre, más kérdésekben pedig különféle indítványok és javaslatok történtek, melyeknek az a célja, hogy ezekben a kérdésekben is kiegyenlítés jöjjön létre. A viták kérdéseiben való teljes egyetértésről még nem lehet szó. A két miniszterelnök tanácskozása megszakítás nélkül délelőtt 11-től délután negyedél óráig tartott. A tanácskozás hosszú tartamát a tárgyalás alá került tárgyak természetébe, jelentősége és bonyodalmas volta magyarázza. Az autonóm tartományok el nem intézett tételét egymásután tárgyalták és a két államnak ezeket összefüggő, sokszor nagyon jelentékeny gazdasági érdekeit is belevonták a diskusszió körébe. A felmerült indítványokat mindkét részről ad reterendum vették s a döntést egy későbbi tanácskozásra tartották fenn, mely a közel jövőben lesz.

A függetlenségi párt és a Gotterhaltó. A *Politikai Értesítő* írja: Az az akció, melyet a függetlenségi és 48-as párt indítani szándékozik s mely a Gotterhaltó Magyarországon való eltiltását célozza, a napokban kezdetét fogja venni a parlamentben. Minden egyes függetlenségi képviselő ezután minden beszédében követelni fogja a Gotterhaltó Magyarországból való kitiltását.

Az elmaradt magyar kiséret.

Budapest, február 12.

Egy lélegzetre annyi képtelen koholmányt elmondani, amennyit ma a *Festi Hírlap* egyetlen cikkében szelnek észre, valóságos művészet. Hogy láptársunknak ezt a művészetét nem honoráljuk néma bámulattal, annak az az oka, hogy azok a koholmányok rosszindulatú célzattal fakadtak és ártalmas tévedések forrásai lehetnének,

Hozzátartoztak az utca színéhez, mint a kariatidok a házakhoz s nem tüntek fel senkinek.

Tavaszkok jöttek, őszyk röpültek tova s egy napon a középső lány a tükör elé állott. A fényes üvegbe pillantott s felsóhajtott:

— Edes istenem! Mennyi minden megváltozott, amióta jól megnéztem magam. Mintha erősebb volnék és az arcom megkomolyodott volna. Nem tudok többé már olyan büszkén járni, megfakult a nézésesem is és a kéz bőrnem is hervadt lett. Temessük el szépen az álmodat, mondjunk le az ábrándokról és maradjunk ideháza.

Szólt, aztán egy könnyesepet törtült ki szeméből, mosolyt öltött magára és mint aki dolgot rendben elvégezte, kirebben kisebbik testvéréhez.

— Aranyvirág! — fogott kedvesen hazug monokájába. — Látod fiám, én ideháza maradok segíteni nénednek. Kell, hogy neki is jusszon egy kis pihenő. Sétálni ezentul menj csak egyedül. — Jól van! Jól van! — hagyta helyben a legifjabb. Csináltatott uj ruhát, de hogy a korzón még se legyen egészen egyedül, vett egy selymes, fehér kutyáskát és azzal ment mindenhová. És a korzó emberei mind sutogni kezdtek:

— Nini! Eggedül jár-ke! Azaz, hogy nem egyedül... Ejjh! Ejjh, hogy mulik az idő.

És amint a legkisebb lány porázon vezette ölebet, gondolkodni kezdett. Gondolkodni a sok-sok emberről, a hamis napfényről, amely minden esztendőben egyforma szeretettel ragyogja be a házakat, aranyos zománcal festi át a házak kupoláit, csillogó porral hinti be a gyárak gomolygó füstjét, csak éppen ő vele bánik mostohán. Néki már nem olyan vidám, nem olyan kedves, mint sok esztendő előtt, mikor néneivel sétálni indult. Talán mások, új emberek örvendenek neki,

ha nem beszélésülne nek kellőképpen határozott viszszaütasításban.

A legelső, amit vissza kell utasítanunk, az a ráfogás, hogy a trónörökös pétervári útjának előzményei, nevezetesen gróf Zichy János itthonmarasztalásának története a miniszterelnök hozzájárulásával került nyilvánosságra. Ez a gyanúsítás súlyos indikáció ódiúmat akarja Széll Kálmánra áthárítani. A *Pesti Hírlap* nagyon jól tudhatja pedig, hogy kiket terhel ez az ódiúmat. A hely, ahol kipattant a hír, s a mód, ahogyan kipattantották, erősen rávall a néppárti forrásra. De ezenkívül is tudhatja lap-társunk — tudja is — hogy a dolgot napok óta beszéltek politikai klubokban és a Ház folyosóján és egyenesen Széll Kálmán befolyásának tudható be, hogy már előbb nem került bele a lapokba. Széll Kálmán a sajtó körében levő barátait megkérte, hogy az esetet hallgassák el, és kérésének meg is lett az a foganatja, hogy a kormányfőnk rokonszenvező lapok a néppárti részről erősen kolportált hír elől elzárják hátsábjait.

Miután az indikáció megtörtént, a liberális sajtónak kötelessége volt foglalkozni az esettel, s ezt a kötelességet hiven teljesíti is, kivéve a *Festi Hírlapot*, amely ebből az alkalomból, elég érthetetlenül, egy követ fúj a néppárttal, sőt tulicizálva a szabadelvűség összes ellenségeit, valóságos legendakört csinál a néppárt vezérének elmaradt kitüntetéséről. Ebben a legendakörbe tartozik az a gyanúsítás is, hogy „Széll Kálmán teljes erejével arra törekszik, hogy az egész ügyért a felelősséget ráhárítsa gróf Széchenyi Gyulára, a király személye körüli miniszterre.”

Erre a rágalomra szokatlanul erős hangon cáfol rá a *Bud. Tud.* a következő kommunikáción:

A *Pesti Hírlap*nak azt az állítását, mintha Széll Kálmán miniszterelnök arra törekednék, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg magyar kiserőjének ügyéért a felelősséget gróf Széchenyi Gyulára, a király személye körüli miniszterre hárítsa, illetékes helyen vakmerő, rosszakaratu és teljességgel alaptalan inszinuációnak mondják.

A félhivatalos közleményekben igazán szokatlan hangu cáfolathoz a magunk részéről csak azt tehetjük hozzá, hogy Széll Kálmánnak sohasem volt szokása a maga eszelekedeteit másra tolni a felelősséget. Mindig helytáll mindenért, amit maga eszelelt, sőt a felelőssége körébe tartozó minden olyan dologért is, amely nem a saját eszelekedete. Annál inkább helytáll ebben az esetben, amikor a trónörökös pétervári útjával kapcsolatos incidenst közvetlenül és egészen maga intézte el.

A legendakör harmadik darabja az, hogy a miniszterelnök egy párton kívül álló előkelő politikust igyekezett a bizalmasi útján rábírní arra, hogy ebben a dologban interpellációt intézzen hozzá, amelynek gróf Széchenyi Gyula ellen irányuljon az éle. Csak a teljesség okáért jelentjük ki erről az állításról, hogy egy szava sem igaz.

A negyedik, nem kevésbé díszes legenda a miniszterelnök legutóbbi ebédjéről szól, amelynek állítólag az volt a célja, hogy gróf Zichy Jánost és a haragos néppártot kibékítse, s amelyre ennek okáért hívta meg Széll Kálmán gróf Zichy

de az ő magános szívét nem festi szinesre a diadalmas nap sugar.

És hazament. Ő is a tükör elé állott. És látta, hogy megöregedett testvéreivel együtt. Beinyított halószobájukba. A fehér cukorszoba most is éppen olyan tiszta, világos, derűs volt, mint annak idején; estenden most is ide térnek pihenőre, de hova lettek az álmok és hajnalkor mért nem kelnek eszeservegve? De szomorú is, hogy az érzéketlen, lelketlen tárgyak örökké egyformák maradnak, míg mi megváltozunk és az összehasonlításból csak bus emlékezősek maradnak.

— Ma én se megyek sétálni! — szólott másnap. Erre esend lett a konyhában, hol az asztalon befőttes üvegek állottak sorfalat. Összenézett a három testvér és ez a pillantás elmondott mindent.

Azután napról-napra gyömöcsöt főztek be. A szekrények tejeje tele volt már befőttes-üvegekkel, de hát a tél hosszú s a nyár végére jár. Vettek egy éneklő kis kanári madarat is s tudja az ég honnan, bársonyos, fekete macska is került a házhoz.

Rövidebbek lettek a délutánok s a nap sápadtan tüzött az utcákra. A három lány pedig benn üldögélt a szobában. Hallgattak, hallgattak, amíg végre megszólalt a legidősebb:

— Gyerekek! Az még sem járja, hogy mi minden időnkét ideháza töltjük. Milyen szép is lehet most a város. Az új divat most mutogatja magát, vidám népségtől hemzseg minden utca... Hess, gyerekek, menjünk a korzóra!

És egy szép őszi délelőttön a három lány újra megjelent a korzón. Három öreg lány azon a ragyogó korzón!

Jánost, gróf Zichy Aladárt és Molnár Jánost. Ez a mese már igazán gyerekes. Mindenki tudja, hogy Széll Kálmán, épp úgy, mint elődei, évről-évre szokott parlamenti ebédeket adni, amelyekre minden pártbeli képviselőket szokott meghívni. Ezt tette most is. Meghívott most is nem három, hanem csak egy néppárti képviselőt: gróf Zichy Jánost. Mikor a gróf lemondott, akkor hívta meg a miniszterelnök gróf Zichy Aladárt, s mikor ő is kimentette magát, akkor kapott meghívót Molnár János, aki azonban szintén akadályozva volt a megjelenésben, úgy, hogy aztán nem volt egy néppárti képviselő sem. Hogy ennek az ebédnek, amely éppen olyan parlamenti ebéd volt, mint Széll Kálmánnak minden más hasonló ebédeje, holmi békitő tendenciái voltak, azt csak a *Festi Hírlap*nak hirtelen klerikális irányba tévedt fantáziája láthatja.

Az ezennel letárgyalt legendakörön némileg kívül esik lap-társunknak az az elbeszélés, amely gróf Goluchowski Agenor külügyminiszternek és vele a diplomáciai testületnek a tegnapi udvari bálról való távolmaradásának szenzációs hátterét igyekszik rajzolni, elmondván, hogy mikor bécsi körökben a Budapestre való utazásról beszéltek, a külügyminiszter ismételve azt mondogatta:

— Fölösleges Budapestre menni. Ehhez aztán valóságos vad, regényes kombinációkat fűz lap-társunk. Az egészről pedig csak annyi igaz, hogy csakugyan nem volt ott az udvari bálon sem Goluchowski, sem a diplomáciai kar. Hogy a külügyminiszter nem jött el, annak komoly és sajnálatos oka van. A feleségét apója ugyanis, aki nagybeteg és e miatt maradt el a külügyminiszter a titkos tanácsosok minapi eskütételéről is, amelyen Széll Kálmán helyettesítette. A diplomaták elmaradásának pedig az az oka, hogy megállapodás történt, még pedig a magyar miniszterelnök hozzájárulásával, arra nézve, hogy a külföldi követek, akiknek most télviz idején családjukkal együtt Budapestre költözökdni nagyon terhes lett volna, májusban fognak idejönni és résztvenni a mostanai még fényesebb udvari ünnepségen. Ehhez a megállapodáshoz annál szivesebben adta beleegyezését, mert akkor tavaszi pompájában láthatja majd szép fővárosunkat az előkelő külföldi társaság. Ezzel kapcsolatban megemlítjük azt is, hogy a királynak Budapesten való tartózkodása az idén a szokottnál jóval hosszabb lesz, mert leszámítva azt a kis megszakítást, amelyet Rajner főherceg aranylakodalmi ünnepe tesz szükségessé, a felség körülbelül a nyár elejéig marad a magyar fővárosban.

Ez az értesülés mindennél esatlanóbban mutatja be a P. H. nagyképi kombinációjának teljes alaptalanságát.

Mindezek után pedig az elfogulatlan és jóhiszemű emberek bírálata alá bocsátjuk lap-társunknak meggondolatlan pletykálkodását.

A függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órakor Illye Bálint elnökele alatt népes értekezletet tartott, Ferenc Ferdinánd trónörökös pétervári utazásának körülményeivel foglalkozván és felkérte Komjáthy Bélát, hogy e tárgyban a holnap, esztűrtőkönn, tartandó képviselőházi ülésen sürgős interpellációt intézzen. — Megjegyezzük, hogy Visontai Soma is interpellálni fog ebben a tárgyban.

Három petíció.

Budapest, február 12.

(I. Fehértemplom.)

A fehértemplomi választókerületben a hajdani határőrvidéken Szivák Imrét tizenöt szótöbbséggel választották képviselővé. Ellenjelöltje dr. Pescha Miklós ottani törvényszéki bíró volt, aki hivataláról azonban csak október elsején, a választás előtt való napon mondott le, s lemondását csak október 24-dikén fogadta el az igazságügyi miniszter. A bukott fél petíciót adott be a Kuriához, amely hivatalos prossióról, etetésről, itatásról és megvesztegetésről szól.

A ma megtartott tárgyaláson dr. Dimsics István, a kérvényező megkérte az előadót, hogy Szivák mellett az alsópártól kezdve az utolsó falusi jegyzőig minden tisztviselő korteskedett s fölhasználta hivatalos állását, hogy Peschát megbuktassa. Kéri, hogy a Kuria Peschát jelentsse ki megvesztegott képviselőnek. Szivák Imre személyesen védte mandátumát, s arra nézve kért határozatot, vajjon volt-e Peschának passzív választói joga, holott a választást megelőző napon mondott le hivataláról, s ebből kifolyólag a petíció visszautasítását kérte.

A Kuria a kérvényt visszautasította, kimondván az ítélet megokolásában, hogy Pescha, aki a választás napjáig törvényszéki bíró volt, nem volt megválasztható.

(II. Zichyfalva.)

A gróf Karácsonyi Jenő zichyfalvi mandátumára ellen beadott petíciót már a múlt héten két napig tárgyalta a Kuria I. választási tanácsa. Az első nap alaki kifogásokkal telt el, melyeket a Kuria elutasított, a

második napot dr. Darvai Fülöpnek, a kérvényezők meghatalmazottjának vadszéde töltötte ki. Ma — háromnapos félbeszakítás után — Polónyi Géza védőbeszédre került a sor.

Polónyi Géza hosszú beszédben kelt védelmére a megtámadott képviselőnek. Azt állította a kérvényezők, hogy ország-világ által ismert drága választással állunk szemben. Ok tehát az ország-világra mint tanura hivatkozunk, akinek tartózkodása ismeretlen s akit kihallgatni nem lehet. A közvéleménynek tehát már eleve is nyomást akarnak gyakorolni a Kuria-ra. Itt az ideje, hogy végre a bíróság ítélkezze ebben az ügyben. A kérvény holtakat akar feltámasztani, élőkét holtakká nyilvánítani s egy egész csomó választót megvesztegetteknél kijelenteni, holott ki fogja mutatni, hogy e fertőzött szavazatok tulajdonosai kivétel nélkül az ellenjeltre, Dánia Lászlóra szavaztak. A kérvény 28 oly érvénytelenségi okot sorol fel, amelyeknek egyike sincs összefüggésben valamely szavazattal, vagy a választás eredményével. De a kérvényezők meghatalmazottja elég loális volt kijelenteni, hogy e vádakat csak per tangente érti, mert tulajdonképpen nem is tartoznak a Kuria elé. Igaza van nem tartoznak a Kuria elé. Megvoldolják a választási elnököt, hogy a zárórát akkor tüzte ki, mikor gróf Karácsonyi többségben volt s nem engedte, hogy azonnal Daniélre szavazzon valaki. Nem különítette el az elnök a szavazókat. Erre vonatkozólag a védő okmány nyilatkozza, hogy a záróra után egyetlen ember szavazott le, akit, nem tudja, miképp óhajtanának a kérvényezők még jobban elkülöníteni. (Derűtség.)

Dr. Darvai: Ezt a pontot eljelletem!

Polónyi Géza: Tudom. Csak azt akarom beigazolni, hogy a kérvény mily könnyelműen építette fel vádjait.

Ami a kérvényben előforduló Szimilényi László-éle esetei illeti, azt mondják a kérvényezők, hogy ily névi választó volt, de meghalt s helyette más szavazott le a Karácsonyi-párt. Később ugyanezen Szimilényi László szavazata etetés-ítatás címén érvényteleníteni kéri a petíció! S hogy az eset teljes legyen, ő (a védő) egy okmányt csatol az élv Szimilényi Lászlótól, aki kijelenti, hogy jogosan adta le szavazatát Karácsonyi grófnak.

Az általános rész után Polónyi áttért a kérvény érdemleges cáfolatására. Hangsúlyozta, hogy a petíció jogi okokból alkalmatlan a tárgyalásra s ezért a kérvény elutasítandó. A kérvénynek — a törvény szerint — határozottnak és változhatatlannak kell lennie. E követeléseknek a petíció nem felel meg. A kérvény szerint a képviselő a vesztegetésekre „megelőzőleg és kifejezetten beleegyezett”, utóbb pedig azt állította a kérvényezők meghatalmazottja, hogy a képviselő „részes” a vesztegetésekben, holott ez két teljesen különböző dolog. A dátumok közt is nagy eltérések vannak.

Déliben az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után a védő folytatja beszédjét. Fejtette jogi szempontból a petíció hiányait. Elmondja, hogy a petíciósálok például Besser Györgynek, a gróf tisztartójának szavazatát azért akarják érvényteleníteni, mert a gróf szegélyében áll. A kérvényezők által a vesztegetések bejelentett tanak állítása szerint egy gróf titkár járt a kerületben vesztegetni. A védő erre vonatkozólag tömördek nyilatkozatot, többek közt a gróf uradalmi tisztjeinek nyilatkozatát csatolja be és olvassa fel, akik mindannyian igazolják, hogy vesztegetés nem történt és a grófnak 1899 óta sem uradalmi, sem magántitkára nem volt.

Az elnök két órák félbeszakította a védő beszédét az idő előrehaladására való tekintettel. Aztán kijelentette, hogy a tanács, más petíciókkal való elolgozása miatt, a tárgyalást 26-ikán folytatja, amely napnak délutáni 10 órájára tüzte ki ezután a tárgyalás folytatását.

(III. Baksa.)

A Daranyi Ferenc néppárti képviselő bakasai mandátuma ellen beadott s tegnap és tegnapelőtt tárgyalási petíció ügyében ma hirdette ki Faisz Andor tanácselnök a Kuria I. választási tanácsának határozatát. A Kuria elrendelte a vizsgálatot a kérvényben említett vesztegetési esetekre vonatkozólag s ezekre nézve egy a kérvény, mint a védelem részéről bejelentett tanak kihallgatását is elrendelte. A petíció vádjait a kérelmezőknek kell bizonyítaniok.

KÜLFÖLD.

A német kereskedelmi szerződés megkötésének híradása. A léhivatalos Wolff-ügynökség berlini jelentése szerint az a Magyarországból eredő híresztelés, hogy szerint Auszria-Magyarország és Németország, illetőleg Oroszország a kereskedelmi szerződéseket egy évre meghosszabbították, amennyiben Németországról van szó: alaptalan. Eppen ilyen alaptalan az az állítás is, hogy Németország azt indítványozta, hogy a szerződéseket ne mondják föl.

Vilmos császár a diplomáciában. A német hivatalos lap, az Angliában mostanában ismétlenül szóba hozott kubai konfliktus kérdésének fiderítése végett érdekes leleplezést tesz. Az 1898. év tavaszán ugyanis Holben washingtoni német nagykövét jelentette kormányának, hogy az angol nagykövet a hatalmak washingtoni képviselőinek egy kollektív lépését kezdeményezte, nyilván annak a folyomá-

nyaként, hogy a spanyol regenskirályné Viktória királynőt közbelépésre kérte. Ől Anglia azt kívánta, hogy a hatalmak egy kollektív-jegyzékben tévesnek nyilvánítsák az amerikai kormányt az a szóval is hangoztatott fellegását, mintha az Amerika részéről tervezett kubai háború a civilizált világ helyesléssel vagy éppen támogatással találkoznék.

Vilmos császár a nagyköveti jelentés szélére akkor e szavakat jegyezte:

En ez a manifesztációt teljesen elhibáztattak, példátlanok és ezért károsnak tartom. Ellene vagyok e lépésnek.

Angol-japán szövetség.

Budapest, február 12.

Tegnap este felette fontos, hatásaiban beláthatatlanul jelentős szövetségi szerződést publikált — egészen váratlanul — az angol kormány. Közölte, hogy Anglia hat pontba foglalja szerződést kötött Japánnal, amelynek értelmében ez a két hatalmasság diplomáciai és hadi erejét egyesíti a szélső Keleten a status quo fenntartására. Oly békeszövetségről van tehát itt szó, amelynek éle elsősorban Oroszország manduriai terjeszkedési terve ellen van irányítva. Aggresszív jellege nincs az új kettősszövetségnek.

A béke barátai örömmel üdvözik ezt a kellemes hírt. Oroszországnak fájni fog, hogy így kiakoholtották Manduriból s hogy a szövetség okiratának e gyors publikációja legalább öt esztendőre kitolja az orosz-kinai manduriai egyezményt. Oroszországnak temérdek munkát ad most az Európában és Japánban szenvedett diplomáciai vereség csorbait kiköszörülni, mi pedig, a Balkán-államok szomszédai, csak örülni fogunk, ha Oroszország Kínában van elfoglalva.

(A szerződés.)

London, február 12.

A külügyi hivatal közlése egy Anglia és Japán között létrejött egyezményt, amelyet Landsdowne külügyminiszter és báró Hajaszai londoni japán követ január 30-ikán írt alá s amely bevezetésből és hat cikkből áll. Az egyezmény így szól:

A két kormány, attól a kívánságtól áthatva, hogy fennntartsa a status quo-t és az általános békét a távol Keleten ugyszintén Kína és Korea függetlenségét és integritását, a következőkben egyezett meg:

1. Intézkedéseket tesznek, hogy megvédjék a maguk érdekeit, ha azokat valamely más hatalmasság agresszív eljárása vagy Kínában és Koreában támadó zavarok fenyegetnék és ez által a két szerződő fél valamelyikére nézve előállna annak a szükségse, hogy általvaló védelmére közbelépjen.

2. Ha a két szerződő fél valamelyike valamely hatalmassággal háborúba keverednek, a másik fél szigorúan megőri semlegességét és igyekszik megakadályozni, hogy valamely más hatalmasság résztvegyen a szövetséges-társa ellen való ellenségeskedésben.

3. Ha valamely hatalmasság csatlakoznék az ellenségeskedéshez e szövetségtárs ellen, a másik fél segítségére siet, együtt folytatja vele a háborút és kölcsönös egyetértéssel kötik meg a békét.

4. A szerződő felek megegyeznek abban, hogy egyikük sem fog a másiknak megkérdezése nélkül valamely más hatalmassággal külön megállapodásra lépni a fent jelzett érdekek kárára.

5. Bármikor veszélyeztetnének is a fent említett érdekek, a két kormány egymást körülményesen és nyíltan értesíteni fogja.

6. Az egyezmény azonnal hatályba lép és öt évig marad érvényben. Ha azonban a két szövetséges valamelyike háborút folytat, amikor a szerződés lejártának ideje elérkezik, a szerződés érvényben marad addig, míg a békét meg nem kötik.

London, február 12.

Az angol-japán szövetségi szerződés ma közzétett tartalmából még a következőket jelenthetjük:

A bevezetés megemlíti, hogy a Anglia és Japán egyik célja az, hogy Kínában és Koreában egyenlő alkalmakat biztosítsanak valamennyi nemzet kereskedelmének és iparjának. Az első cikk kimondja, hogy a szerződő felek kölcsönösen elismerték Kína és Korea függetlenségét és kijeintik, hogy semmi-éle agresszív szándék nem befolyásolja őket, de szem előtt tartják a maguk speciális érdekeit. Ezek közül az angol érdekek főleg Kínára vonatkoznak, míg Japán kínai érdekei mellett különösen Koreában van érdekelve ugy politikai tekintetben, mint a kereske-

delem és ipar tekintetében. A szerződő felek elismerik, hogy mindegyiküknek jogában áll olyan intézkedéseket tenni, amelyek érdekei megővására nélkülözhetetlenek. A szerződés tartamát meghatározó cikk nem azt mondja, hogy a szerződés öt év múlva megszűnik, hanem az, hogy a szerződés kötelező attól a naptól számított egy év leteltéig, amelyen a szerződő felek valamelyike felmondja.

Róma, február 12.

Politikai körökben azt tartják, hogy Vej-Háj-Vájnak Angolország részéről való kiürítése s az angol-japán egyezmény megkötése és nyilvánosságra hozatala közt szoros összefüggés van. Angolország ugyanis a Japánnal kötött véd- és dacszövetség mellett veszélyeztetetnek látta pozícióját Vej-Háj-Vájban, másrészt azonban elejét akarta venni annak, hogy Oroszország már eleve is bizalmatlanul fogadja a megegyezést Vej-Háj-Váj kiürítése következtében. Itt nyugodtan itéljük meg a szövetséget s azt hiszik, hogy a béke fenntartása érdekében épp olyan jelentősége van, mint más államok hasonló célú megállapodásainak.

(Landsdowne magyarázata.)

London, február 12.

Landsdowne külügyminiszter a Japánnal kötött szerződésről így nyilatkozott Macdonald tokiói angol követhez intézett táviratában:

Ez az egyezmény az utolsó két évben a távol Keleten történt eseményeknek az eredménye, ugyszintén annak a szerepnek, amelyet Anglia és Japán ez események alkalmával játszottak. A boxeriáadás kitörését követő kínai zavarok és bonyodalmak egész ideje alatt a két hatalmasság szorosabb viszonyban volt egymással és egyenlő nézeteket képviselt. A két kormány sürü eszmecseréjéből és abból a tapasztalásból, hogy érdekeik Keleten azonosak, szükségképpen következett, hogy a két állam azt a kívánságot tejezte ki, hogy közös politikájuk kötelező erejű nemzetközi szerződésben jusson kifejezésre. Az angol kormányt abban az elhatározásában, hogy beleegyen ebbe a fontos szerződésbe, az a meggyőződés vezette, hogy a szerződésben nincsenek olyan rendelkezések, amelyek agresszív vagy önző szándékokra vallának azokra a vidékekre nézve, amelyekre a szerződés vonatkozik. A szerződést csakis övintézkedésként kötöttük meg, amelyhez fontos brit érdekek védelmében alkalmazkodni kell, ha esetleg alkalm adódik rá. A szerződés semmiképpen sem fenyegeti más hatalmasságok mostani állását vagy jogos érdekeit. Ellenkezőleg, az a része a szerződésnek, amely szerződő felek mindenikére nézve azt a kötelezettséget foglalja magában, hogy a másik fél segítséget követelhet tőle, csak akkor lehet hatásos, ha a szövetségesek egyike kénytelen háborúba menni olyan érdekek védelmére, amelyek mind a két félnek közös érdekei, továbbá, ha azokból a körülményekből, amelyek között ez a lépés történik, kétségtelenül kitűnik, hogy a vizsályt nem kereste és ha azt a szövetségtársat, aki a maga védelmére háborúba keveredik, nem egy hatalmasság, hanem ellenséges szövetség fenyegeti.

A miniszter távirata továbbá kiemeli, hogy Anglia és Japán a kínai bonyodalmak egész ideje alatt egyenlő nézeteket képviseltek. Aztán azt mondja: A két fél mindegyike azt kívánta, hogy a kínai birodalom épősége és függetlensége megővassék, hogy a területi statusquo sem Kínában, sem a szomszéd területeken meg ne zavartassék, hogy minden nemzetnek ugy ezeken a területeken, mint általában a kínai birodalom határain belül egyenlő alkalom biztosítsassék kereskedelme és ipara fejlesztésére és hogy a béke ne csak helyre-álltassék, hanem a jövőre is megtartassék.

A távirat aztán kiemeli mindkét félnek az a kívánságát, hogy közös politikájuk kötelező erejű nemzetközi szerződésben jusson kifejezésre, majd röviden felsorolja a szerződésnek ama cikkeit, amelyek Landsdowne szerint Anglia és Japán közös kelet-ázsiai politikájának fő céljai. Aztán következők egy passzus, amely azt mondja, hogy az angol kormánynak nincsenek agresszív vagy önző szándékai. Végül azt mondja Landsdowne, hogy az angol kormány minde a két országra nézve előnyösnek tartja, ha a béke megtartásáról gondoskodik. Ha a béke megzavartatnék, a szerződésnek az a hatása lesz, hogy korlátozza az ellenségeskedés színhelyét.

(Lapvélemények a szerződésről.)

London, február 12.

A tegnap későn este közzétett angol-japán szövetségi szerződés elsőrendű politikai okirat hatását teszi, amelynek éle kétségtelenül Oroszországnak Manduriból tanusított viselkedése ellen irányul.

Az összes reggeli lapok ebből a szempontból bírálják meg a szerződést. Emberemlékezet óta nem történt, hogy ily rendkívül fontos okiratot ily meglepő módon közölték volna a világgal.

A *Daily Telegraph* azt írja, hogy a világon senkinek sem volt sejtelve erről a titokról. Ito mári európai utazását kapcsolatba hozták ugyan mindenféle politikai ügyekkel, de azt senki sem hitte, hogy londoni látogatása az angol-japáni szövetségi szerződéssel függ össze.

A *Times* azt írja, hogy az új szövetséget sehol sem fogják oly melegen üdvözölni, mint az *Egyesült-Államokban*. Semmi ok sincs arra, hogy másutt rossz hatást tegyen. Anglia és Franciaország között nincs komoly érdekellentét Kínában s a két nemzet már többször szoros szövetségben harcolt ott. A Németországgal 1900-ban kötött szerződés hasonló elveken épült föl. Olaszországnak és Ausztria-Magyarországnak inkább kereskedelmi, semmint politikai természetű érdekeik vannak Kínában, s azért csak örömmel üdvözölhetik a szövetségi szerződést, amely mindenki számára biztosítani akarja a nyitott ajtót. Így tehát csak Oroszországnak marad hátra, amelynek érdeke ellenkezik Anglia érdekével. Ezzel szemben így folytatja a *Times*: Azt hisszük, hogy Oroszországnak csak örömmel láthatja az angol politikának minden kétértelműséget kizáró előadását, amely az új szerződésben kifejezésre jut s amely alkalmas arra, hogy idővel mind a két birodalmat kielégítő egyetértést hozzon létre. Ennélfogva nem habozunk annak kijelentésével, hogy ezt a szerződést oly okiratnak tekintjük, amely nagy mértékben hozzá fog járulni a kelet-ázsiai béke fönntartásához. De hogyha váratlan események meghiúsítanák a szerződő felek békés szándékát, ugy a legnagyobb bizalommal nézhetünk a szövetség eredménye elé, mert tudjuk, hogy szükség esetében az angol katonák és tengerészek hű bajtársakat fognak találni a japán hadseregben s büszkéek lehetnek arra, hogy velük együtt harcolhassanak.

A *Daily Mail* azt írja az angol-japán szerződésről, hogy az elsősorban Oroszország ellen irányul. Abban a helyzetben vagyunk, mondja a nevezett lap, hogy kétségbevonhatatlan értesülés alapján kijelenthetjük, hogy Anglia és Oroszország viszonyát Oroszországnak Mandzsországra vonatkozó politikája sajnálatos módon befolyásolta.

A *Morning-Post* azt mondja, hogy a szerződés nem egy hatalmasság ellen irányul, de garanciát nyújt azoknak a hatalmasságoknak együttes nyomása ellen, amelyek a legutóbbi időben arra törekedtek, hogy Kína felbomlását sietessék.

A *Standard* azt hiszi, hogy a szerződés rendkívül lekötő jellegű kettősszövetség.

Páris, február 12.

Az összes lapok az angol-japán szerződésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak. A *Temps* azt írja, hogy a szerződés annak a jele, hogy az angol kormány Kelet-Ázsiában új politikát akar követni. E szerződés által Anglia, melyre nézve a szabad kikötők politikája eddig dogma volt, elfogadja a kötött kéz rendszerét. A *Journal des Debats* azt írja, hogy Japánnak nincs oka, hogy a most kötött szerződéstől valami különösen el legyen ragadtatva. Nem valószínű, hogy a *casus foederis* Japán javára valaha beálljon. Ellenben tekintettel azokra a tervekre, melyeket Anglia majdnem egész Kínában követ, nem lehetetlen, hogy több más hatalom koalícióba lép Anglia ellen. A többi hatalmak nem nézhetik közömbösen azt a szövetséget, mely által Anglia Kelet-Ázsiában előreláthatólag még hajthatatlanabbá lesz, mint eddig. A *Patrie* szerint a szerződés egyenesen Oroszország ellen és Franciaország ellen is irányul, melynek érdekeit Indokínában most Anglia és Japán fenyegetik. A *Gazette de France* hangsúlyozza, hogy a szerződés Oroszországra és Németországra mért csapás.

(Beszélgetés a japán követtel.)

London, február 12.

A N. W. T. itteni levelezője beszélgetést folytatott báró Hajasi japán követtel, aki őt felhatalmazza annak a közlésére, hogy Japán részről a kelet-ázsiai szövetségnek egyedül ő a szerzője. Ito máriknak, ainek utazását összekötésbe hozták a szerződéssel, egyáltalán nem volt része a megállapodás létrejöttében. A japán követ hangsúlyozta, hogy a szövetség megkötésének a béke fenntartása a fő célja s nincs éle egyetlen hatalom ellen sem, így hát Oroszország ellen sem. A szövetség Angolországnak és Japánnak eljárását határozza meg Oroszországnak a mandzuriai kérdésben való törekvéseivel szemben, mert feltétlenül kiköti a *status quo*-t egy a kínai, mint a mandzuriai területekre nézve. Báró Hajasi kifejtette, hogy ez idő szerint a kínai kérdés nem akut, mert az *Egyesült-Államok* éppen most tárgyalásokat folytatnak a nagyhatalmakkal és Oroszországgal a mandzuriai kérdésben és remélhető, hogy e tárgyalások teljesen kielégítő eredménnyel fognak végződni.

A hírlapíróknak ama kérdésére, vajjon Japán nem fog-e Oroszországgal ugynevezett viszonzítási szerződést kötni, a japán követ azt felelte, hogy a megállapodás 4. pontja kizár minden efféle szerződést: de különben is korai volna e részben minden tárgyalás és diskusszió, hisz a szerződésben az irás még meg sem száradt. Végül azt mondta báró Hajasi, hogy Japánban a szerződés hamarosan népszerű lesz. Ma délelőtt 1/29 órakor olvassák fel a japán parlamentben a szerződést s az is kétségtelen, hogy az összes államok helyeselni fogják azt.

(Vilmos császár.)

Berlin, február 12.

Mint a *Nordd. Allg. Ztg.* jelenti, Bülow birodalmi kancellár ma Lascelles angol nagykövetet fogadta, akivel rövid értekezletet folytatott.

Berlin, február 12.

Vilmos császár ma megjelent az angol nagykövetségen, ahol Lascelles nagykövettel értekezett.

De Wet dicsőítése.

London, február 12.

A *Daily News* bizonyos humorral tárgyalja azt a kudarcot, amelyet Kitchener vallott De Wettel szemben. Miután közli levelezőjének teleggrammját, amely azt mondja, hogy De Wet elfogása már csak idő kérdése, így ír:

— Ezt adta tudtunkra levelezőnk és azt kellett hinnünk, hogy végre ötött De Wet órája. Igaz, már elég gyakran körülverték, zsáktudába kergették és újsághírek szerint már el is fogták. De mindez az őrházvonal megeremlése előtt történt és akkor a mi csapataink aránylag egyenlők voltak az ellenség csapatáival. De most huszonhárom hadoszlopunk áll velük szemben. De Wet boerjainak pontos számát nem tudjuk. De legföljebb néhány ezren lehetnek, sőt talán csak egyezer. Valóban úgy látszott, mintha egyszerűen holtra tipornák őket és mintha De Wet most először súlyos katonai mulasztást követett volna el. Most teleggramm jött Kitchener lordtól s ez a ténnyel becsülettel nyilatkozik bevallja, hogy az egész komplikált hadművelet balul ütött ki. Igaz, a lord azt jelentheti, hogy az ellenség egy részét megölték, megsebesítették, vagy elfogták, összesen mintegy háromszázat, de nem mondja meg pontosan, hogy az egyes kategóriákra hány ember jut. Nagyobb terület volt az, amelyen Kitchener operált. Azt mondja, hogy 5-én este különböző irányból megmozdult az egész hadierő és szakadatlan láncot alkotott. Azután így folytatja:

„Február 6-án virradóra az egész vonal nyugat felé haladt. Ejjelen át ezt a vonalat elsáncolt, ötven-ötven méternyi távolságban lévő őrségek tartották megszállva és azonskivil egész oszlopok voltak az őrházvonalakon, hogy az uttörést megakadályozzák.”

Virradatkor a vonal előrehaladt. A bal-szárny is előrenyomult és helyreállította az összeköttetést. Ugyanez az operáció megismétlődött másnap és az egész őrházvonal úgy meg volt szállva, mint London utcái, amikor a királyi család hajtat rajtuk végig. De Wet, mondja lord Kitchener, aki úgy látszott, csodálja a bátor és okos ellenséget, azonnal fölsímette helyzetét és megparancsolta embereinek, hogy éjjel oszlojának szét és keressenek biztosságot. Ő maga néhány kíséreléssel, marhacorda segítségével utat tört az őrházvonal felé és éjjeli egy órakor a marhacorda közepeben elrejtőzve áthatott a vonalon. De Wet bizonyára tanulmányozta Homéroszt, mert ha ezt a jelentést olvassuk, akaratlanul is az Odüsszeára gondolunk, amelyben Ulissesz úgy szökött meg a ciklopek táborából, hogy juhnyáj közé keverődött. Lord Kitchener a külföld legkritikusabb kritikusa sem korholhatja azért, mert ezt a tervet nem látta előre. Ezzel az epizóddal nem jelentősége miatt foglalkozunk, hanem azért, mert megmutatja eszét amaz embereknek, akik ellen küzdünk. Ez az ész csúfja teszi a legokosabb katonai számításokat. Ezért bizonyos fáradtsággal olvastuk a szép katonai tervek, amelyek ennek az ellenségnek megsemmisítésére és elfogására készültek. Itt nem számokkal kell számolni. Mi ugyanama szellem ellen küzdünk, amely Xerxes-el állott szemben, amikor milliókkal állott háromszáz spártai elé. Mi saját szellemünk, az angol faj szelleme ellen küzdünk. Mi, a szabadság uttörői, most ellenségei vagyunk a szabadságnak és ez nem az a szerep, amelyben tündökölni remélhetünk vagy kívánunk. A magunk törvénye, a magunk irodalma, a magunk nyelve hazudtol meg bennünket.

Hága, február 12.

Hogy mennyire élénk a boerok harci kedve, erre nézve jellemző a *Corr. Nederl.* kimerítő jelentése a múlt évi december havi ütközetekről. Amíg november havában 225 ütközet volt; decemberben 309 esetben ütköztek össze a boerok az angolokkal. Az ütközetek a következőképpen oszlottak meg: Transvaalban 125, Oránzsban 102, Fokföldön 75 és Natáiban 7.

Ami a Fokföldet illeti, a részletes statisztika bizonyítja, hogy nem igaz az a jelentés, mintha a boerokat északnyugatra szorították volna, mert az egész Fokföld tele van boer kommandókkal. A boerok helyzete határozottan kedvezőbb, mint az angoloké.

London, február 12.

Egy Eloff nevű asszony állítólagos meggyilkolásáról Lord Kitchener a következő hivatalos fővilágosítást tette közzé: „Ilyen nevű asszony nem öletett meg, meglehet azonban, hogy a hír Vandermerve asszonyra vonatkozik, akit egy farm-házban, ahonnan a férje tüzelést folytatott, öltek meg. Vandermerve asszony sógornője volt Eloff asszonynak. Hogy egy céllévesztett golyó egy asszonyt ölt meg, az a legnagyobb mértékben sajnálatos, de nyilvánvaló, hogy a férjét terhel a felelősség, mert ő idézte elő a véletlen szerencsétlenséget.”

London, február 12.

Az Európában időző boer diplomaták által elterjesztett azon a hír, hogy a boer generálisok egyedül semmi esetre sem fognak az Angolországgal való békekötés dolgában tárgyalni, jól értesült angol körökben kétségbe vonják. Rámutatnak arra, hogy Lord Kitchener, amikor a harcban lévő boer vezérekkel tárgyal, soha nem vette észre, hogy ezek tekintettel vannak az országon kívül levő iaktorokra. Az angol főparancsnok csak legutóbb is tárgyalat Bothával és akkor a megegyezés főakadálya az az elfogadhatatlan követelés volt, hogy a fokföldi lázadóknak teljesen amnesztiát kell adni.

Berlin, február 12.

A porosz képviselőházban ma báró Richthofen külügyi államtitkár kijelentette, hogy a német-boerszövetség részéről oly indítvány, mely szerint a boeroknak szánt küldeményeket lehetőleg díj- és vámmentesen továbbíthassák, ily terjedelemben nem került a külügyi hivatal elé. A boerokat gyámolító szövetség felségfolyamodást adott be a császárhoz, és egyuttal a kancellárhoz is fordult. A londoni nagykövetet utasították, hogy a kérvényt Londonban pártolja és kiemelve, hogy csupán humánus célról van szó és hogy a boer szövetség alkalmazkodni óhajt az angol kormány minden feltételéhez. A szónok egyuttal szívére kötötte az ügyet az itteni angol nagykövetnek és hangsúlyozta, hogy a kérelem teljesítése nem annyira az insüleges boer családok érdeke, mint inkább a német nép közhangulatának érdeke Angliával szemben. (Tetszés.) Az angol kormány döntése a legközelebbi időben várható. Ő tehát nem adhat most végleges választ és csak azt jelentheti ki, hogy minden megtörtént, ami történhetett és hogy buzgón igyekezni fog minden kívánsággal számolni. (Bravo.)

HIREK.

Kisasszony a diplomáciában.

Franciaország külügyminisztere a többek között új segédfogalmazót nevezett ki a new-yorki főkonzulátushoz is — és pedig Jeanne di Villeneuve-Flayose kisasszonyt. A hölgyek előtt megnyitott tehát a diplomáciai pályá is és nincs kizárva az, hogy tiz esztendő múlva már ez a most kinevezett segédfogalmazó kisasszony lesz Newyorkban a francia főkonzul. Vagy ki van zárva? Hát akkor miért küldték oda . . . A nőknek az az emancipációja, hogy ennyi teret engedünk és többet nem, legkevésbé a nőknek tetszenék. Itt pedig olyan valamiről lehet szó. Mert sok minden társadalmi pozícióban el tudom képzelni az asszonyt, hanem abban az egyben nem, hogy másik két-három hatalom megbízottjával például a vámok kérdését tárgyalja le, avagy beüljön a diplomaták padjába az ünnepi miséken, avagy pezsgős pohárral a kezében felköszöntse a szomszéd ország békés indulatokkal felruházott fejedelmét — vagy hogy doajenje legyen a diplomáciai testületnek. S ha mindezt nem tudom elképzelni, akkor örömmöm se telik abban a tréfában, amit ezzel a kisasszonnyal megeselekedtek a franciák.

Ez idő szerint még ugy vagyunk a nőknek velünk egyformán való foglalkoztatásával, hogy: még csak kísérletezünk. Eredményeink nincsenek. Van ügyvédünk, orvosunk, filozofusunk, csupa asszony, de ez mind ujság és mind kivétel. Sokat mondok, ha talán tizezer nő közül egy vállalkozik arra, hogy felsőbb iskolai kvalifikációt igénylő pályára

lépjen. És ez az egy a specialitás. Statisztikánk sincs meg arról és nem is lehet, hogy hogyan váltak be az életnek ezeken a számukra még ismeretlen terenumain. Hogy az ügyvéd ügyvéd-e igazán és hogy az orvosra rá lehet-e bízni magát a beteg embernek. A vélemények és a tapasztalatok ez ideig még nem igen alaposak s éppen azért nagyon eltérők. Egy biztosítóintézet titkára azt mondta nekem, hogy: Isten őrizzen attól, hogy ők egyáltalában még több nőt vegyenek föl a hivatalaikba. Olcsóbban dolgoznak, mint a férfiak, de olyan is a munkájuk. Lassan-lassan kitossákelik ezeket is — és férfiakat szerződhetnek a helyükbe. Egy könyvtáros cég főnöke pedig azt mondta, hogy soha sem voltak jobb hivatalnokai, mint a leányok. — Tessékezen eligazodni. A magasabb képzettséggel járó foglalkozású nőkre nézve pedig még ilyen ingatag ítéletünk sincs, mert a vélemények kiformalódására még nem volt idő. Kísérletezünk — s ha egyszer megbízható, komoly adatok alapján bebizonyulna az, hogy a nő nem alkalmas olyan munkára, amihez éppen csak a diplomát szerezte meg, de a képességet nem, nem marad egyéb hátra, mint hogy visszavonjuk az engedélyeket. Viszont az sincs kizárva, hogy pár évtized múltán, amikor már valamiképp kialakul bennünk erről a munkáról, bebizonyul, hogy a nő az egész vonalon lefőzött bennünket.

Semmi sincs kizárva, — a sok kérdésre a feleletet azonban csak a tapasztalat adhatja meg. A diplomáciai pályá azonban minden ceremóniái és hókusz-pókuszai dacára is sokkal fontosabb annál, mintsem hogy arra is ki lehetne terjeszteni a kísérletezést. Az államok, a nemzetek érdekeivel csak lehetőleg komolyabban szabad foglalkozni. A kisasszonyok előbb másutt bizonyítsák be azt, hogy ide is ki lehet bocsátani őket.

(Ta.)

Budapest, február 12.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Február 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Hamvasás az udvarnál.** A király ma reggel szentmisét hallgatott a királyi palota kápolnájában. Míse után *Kanter* Károly apátplébános telment az oratóriumba, ahol a király a térdeplő-zsámolyon még mindig imádkozott. A felség áthittalt vele magára a hamvaszt és azután eltávozott a palota belsejébe. Déli fél tizenkét órakor udvari fogatok állottak meg a Szent István templomnak kapujánál és azokból kiszállottak: *József* főherceg és *Klotild* főhercegnő leányukkal *Erzsébet Henriette* főhercegnővel, *Ottó* főherceg és *Mária Josefa* főhercegnővel, akik azonnal bementek a templomba és a lilaposztóval bevont padokban foglaltak helyet. *Demkó* György káplán csendesmisét mondott és ennek végeztével a felségek a szentélyben a főoltár előtt elhelyezett imámszólyokra térdepeltek, ahol *Kanter* apát meghamvasztta őket. A felségek még rövid ideig folytatásán imádkoztak és azután eltávoztak. A délelőtti folyamán fölvetta a hamvaszt az udvar személyzete is.

— **Tolsztoj haldoklik.** A művelt világ szemei újra részvétellel tekintenek az orosz Riviera felé, ahol a Pontus kék hullámai csapkodják a Krim szikláit. Súlyos betegnek fekszik újra ott nemcsak az orosz föld legnagyobb írójá, de szadunknak legnagyobb szelleme: gróf *Tolsztoj* Leó. A betegsége mellől érkezett hírek nagyon szomorúan hangzanak és rettegünk kell a gondolatától, hogy el kell veszítenie az emberiségnek ezt a nagy embert, akiben maga a cár is többet lát az Istenről ihletett költőnél és kiben a művelt világ az emberi haladás és felvilágosultság apostolát csodálja. Mint tavaly nagy betegsége alatt, ezúttal is az emberi kultúra minden munkása részvétellel fordul a jasznaika-polinjai beteggyógy felé és általános vágya mindenkinek, hogy *Tolsztoj* Leó erős szervezete még egyszer diadalmaskodjék a körülötte ólálkodó halálon.

Pétevár, február 12.

Gróf *Tolsztoj* állapotáról jelentik Jaltából: Tolsztoj állapota az utolsó helekben kielégítő volt. A beteg, akit *Altshuller* jaltai orvos kezel, csak egy kis gyöngéget érzett a malária következtében, amelyen keresztül *Berthenson*, *Altshuller* és *Surovszkij* orv-

sok februárban konziliumot tartottak és aránylag kielégítőnek találta Tolsztoj állapotát. Február 6-án nagyon fájdalmas szivgörcs-rohamokat (*angina pectoris*) kapott a beteg. Hőmérséklete 39 fok volt. A sziv működése elakadt, az érverés hirtelen felszűkült 180-ig és a beteg teljesen elgyöngült. A mell baloldalán nagy fájdalmat érzett. A vizsgálat nagy kiterjedésű mellhártyagyulladás és a bal tüdő gyuladást konstata. A nagy fájdalom enyhítése végett morfiumot és a sziv működésének helyreállítására kámfor-injekciókat és digitáliszt adtak a betegnek. A betegség nem terjedt ugyan tovább, de a beteg ismételt deliriumba esett és nagyon gyöngének érezte magát. Február 10-ikén egy kis étvágy jelentkezett és a beteg elaludt, a nélkül, hogy altatószereket kellett volna alkalmazni, úgy, hogy az orvosok remélik, hogy megmentik. Most hőmérséklete alacsony, érverése 100—102. *Ereje egyre fogy.* Az egész család ott van a betegnél.

— **Chomuv uogmuo.** Ma aktuális a halotti beszéd és pedig nemcsak irodalmi szempontból, hanem mert klasszikusan beleillik a hamvazószerdá hangulatába. Azaz, hogy ez a hangulat kissé szórványos. Nem igen tudjuk, hogy merre keressük. Az ideai farsang nem sok kínálkozóni valóval kedveskedett. Ugy nézünk utána, hogy nem is igen tudjuk egész bizonyosan, hogy itt járt-e. A vidéken talán sürriben megfordult a bálnrendező herceg. Ott még hamarabb és ami fődolog: olcsóbban össze lehet csapni egy kis mulatságot. Egy-kettőre kész a piknik és vannak még derék egyszerű helyecskék ebben az országban, ahol a kisasszonykák mulatsága nem jelent csődött az apára nézve. Eltáncolnak egyszerű olcsó kis ruhákban is reggelig és sokkal több jókedvet produkálnak, mint mi idefenn a drága és feszes, parádés bálokon. Nyomott hangulata volt az amugy is rövid farsangnak. Hogy Budapesten ez idő szerint nincs pénz, az persze nem igen látszott meg a bálokon. A *nincset* nem fitogtatja senki, sőt most volt csak igazán élvezet tulajogyni a briliánsokkal — a jó barátoké. S a nyakékeken se látszott semmi nyoma annak, hogy takarékoskodik Budapest városa — például a kenyérszót-boltjára. Csak legfontosabb a számlák behajtására jár majd kissé több ügygel-bajjal s ne csodálkozzunk azon, ha a hivatatos lapban nemcsak egy csomó türelmetlen szabó jelenik meg mint felperes és egy csomó ur, akiről azt is kirírja a végrehajtó, hogy hol lakik és micsoda ingóságokkal rendelkezik — a zongorán kívül. Ennyiben szomorú a mai nap. Közölednek a kritikus dátumok — s miután fölszabadtunk a hivatalos farsang nyúge alól, talán még majd mulatni is fogunk egy kicsit. Nem royalosan és vigadósan, hanem amugy magyarosan — s voltaképpen majd csak a bójt végére következik el a kacencjammer, amivel ma torkig kellene hogy legyünk, ha még a derék, régi, jó világ járná s több egyszerűséggel, közvetlenséggel és kevesebb gondnal mulatnának az emberek. — Annak az öreg néniem van igazá, aki ma délelőtt a Ferenciek-temploma előtt a gyalogjáró szélén térdelt. Neki talán van mit leimádkozni még a maga idejéből. Szép, nagy, duhaj céocok estek akkortáiban. Ma azonban már a sablon szerint forgalmazzuk le a farsangot is.

— **A hercegrímás születésnapja.** *Vaszary* Kólos biboros hercegrímás ma ünnepelte hetvenedik születésnapját s ebből az alkalomból az ország minden részéből üdvözöltek. Az udvari papság, a gazdaság, az eszergomi képtalan tagjai, az egyetemi hittudományi kar, a kerületi papság, a Szent István-Társulat, a központi papnevelő-intézet *Városcy* Gyula székelyjérvári püspök prorektor és *Kriszán* Mihály pápai kamarás, helyettes kormányzó vezetésével már tegnap tisztelegtek. Ma délelőtt 11 órakor érkezett a palotába gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnag, aki a főpapnak a király üdvözlését hozta. Részint levélben, részint személyesen kifejezték szerencsekvánataikat: A kormány tagjai, *Márkus* József főpolgármester, dr. *Falk* Miksa országgyűlési képviselő, *Rudnay* Béla főkapitány, a püspöki kar tagjai, a pannonhalmi főpap, *Keszthely* városa. Déleben megjelentek: *Lichtenstein* herceg főudvarmester, gróf *Paar* Ede lovassági tábornok főhadsegéd, gróf *Bolyras* lovassági tábornok főhadsegéd, *Höhnel* korvetkapitány és báró *Apor* Örnagy szárnysegédek, *Cusani* márké, *Margatti* százados, *König* esztályfőnök és dr. *Kerzl* főorvos, hogy az agg egyházfejedelemet üdvözöljék.

— **A haramiák.** Schiller haramiáiról van szó, akik tegnap a kufsteini színházban ugyancsak komolyan vették a szerepüket. Annnyira belelétek magukat a szerepükbe, hogy vaktöltés helyett sörétet raktak a puskájukba, s azt lőtték el, amikor a kellő pillanat elérkezett. Ugy történt, hogy a fegyverek a közönség felé voltak irányítva, s hatan a nézők közül meglehetősen súlyos sérülést szenvedtek. A vizsgálatot a legenergiusabban megindították, mert bizonyos, hogy az emberek többé-kevésbé nem azért mennek a színházba, hogy sörétet kapjanak a testükbe.

— **India volt alkirálya meghalt.** *Lord Dufferin*, India volt alkirálya, ma Londonban meghalt hetvenhatéves korában. *Dufferin* Firenzében született 1826-ban ir szülöktől. Tanulmányait Anglia első iskoláiban végezte. 1848-tól 1858-ig a királyi kamarása volt. 1846-ban meglátogatta Irországot a nagy éhínség idején, amelyről nagy könyvet is írt. Sokat utazott s számtalan utleírása jelent meg könyvalakban. 1860-ban kormánybiztos volt Szíriában, hol a keresztények ellen elkövetett kegyetlenkedések ügyében ő vezette a vizsgálatot. 1864-ben helyettes államtitkár lett az indiai hivatalban, 1868-ban pedig Lancaster kancellárja, s mint ilyen az angol kabinet tagja. 1870-ben grófi rangot kapott *Dufferin* névvel, (mert ezelőtt csak *Blackwoodnak* hívták) 1872—78-ig Kanada fő kormányzója, 1879-ben pedig konstantinápolyi nagykövet lett. 1884-ben India alkirálya volt. Indiai működése alatt megszilárdította az angol befolyást Afganisztánban s a birodalmat Birmával növelte. Jutalmul a *Dufferin márké*, *Ava grófia* címet kapta. 1888-ban római, 1890-ben pedig párisi nagykövet lett s csak 1893-ban vonult nyugalomba.

— **Croy-Dülmon herceg temetése.** *Cannes*-ből telegrafálják, hogy *Croy-Dülmon* Rudolf herceget ma tünnepélyesen eltemették a Notre-Dameban. A temetésen többek közt jelen volt *Frigyes* főherceg és *Isabella* főhercegné és az idegen gyarmat számos előkelősége. — *Pozsony* város törvényhatósági bizottságának ma rendkívüli közgyűlése volt, amelyen jegyzőkönyvileg jelezték ki a város közönségének részvétét *Croy* Rudolf herceg halála felett. Elhatározták, hogy a főhercegi párt a részvétnyilatkozatról értesítik és megkéri, hogy *Pozsony*-ba visszatérve, a város küldöttségét fogadják. A városházára kiütették a fekete zászlót. A temetéskor meghuzatták a nagybarangot.

— **Aki önmagát dekorálja.** Iparlovagok, kőber stréberok szoktak önmaguknak mindenféle cifra érdemrendet fabrikálni, amelyekkel aztán naiv vidékekben imponálnak. Hogy valaki annak rendje és módja szerint hivatalosan dekorálja önmagát, az talán most történiik elsősorban, még pedig Amerikában. Az amerikai hadügyi hivatal legközelebb a kongresszus elé jelentést terjeszt, amelyben jelentést tesz arra nézve, hogy a spanyol-amerikai háborúban tett szolgálatokért kik kapjanak tiszteleti rangot és kik érdemjelet. *Roosevelt* elnök az összes ajánlatokat jóváhagyta, kivéve azt az ajánlatot, amely róla magára vonatkozik. Ez az eljárás egészen különleges és érdekes helyzetet teremt. *Roosevelt* ugyanis Guasinas-nál tanusított hősiességéért tiszteleti ezredes lett és *Szan-Juan*-nál a tiszteleti tábornoki rangot küzdötte ki. *Wood* ezredes, akit azóta *Roosevelt* Kuba kormányzójává tett meg, a szan-juani csatában léhátrol, ceruzával írta meg azt az ajánlatot, hogy *Roosevelt* azeredesnek hősiességéért érdem kell adni. A hadügyi hivatal ezt az ajánlatot nem vette figyelembe, hanem a mostani elnöknek tiszteleti rangot adott, amelyet általában kevesebb becselenek, mint az érdem. A tiszteleti rang jóváhagyása a szenátus joga, érdem ellenben az elnök és a titkár osztogat. Az elnök tehát nem akarja, hogy a szenátus elé kerüljön az ő kitüntetésének dolga és így maga fogja magának az érdem kiadását.

— **Wem kell német áruokk.** Varsóból telegrafálják, hogy tizenhat csehszágai gyárnak képviselője érkezett oda, hogy azokkal a cégekkel, amelyek résztvesznek a németellenes mozgalomban, üzleti összeköttetést létesítsenek. A gyárosok négy napig maradtak Varsóban, azután meglátogatták *Kievet*, *Odesszát*, *Lemberget* és *Krakót*. A féltávtalos *Dnevnik* Varsavszkij konstátája, hogy a német áru vizsztatásítása divat lett. Az üzletekben rendszeren azt kérdezik, honnét való az áru és ha az felelik: Németországból, visszautasítják. Különösen asszonyok és fiatalemberek agítálnak a német áru ellen.

— **A magyar fűrdőkért.** A *Royal*-szálló külön termében *Melczek* Géza volt orsz. képviselő elnöklete alatt közéletnek több szereplője üt össze ma délután, hogy nagyobb arányú mozgalmat indítson a magyar fűrdők föllendülése érdekében és bevonja azokat a világtorgalmalaba. E mozgalom célja kiegészíteni a *Halmos* polgármester által megindított idegenforgalmi akció és mintegy azazt karöltve szolgálni gyakorlati téren a magyar fűrdők ügyében elhatározott közgazdasági tényezőket. Az értekezlet elhatározta egy országos fűrdő iorgalmi egyesület megalakítását.

— **Stanley Berlinben.** *Berlin*-ből jelentik, hogy *Stanley*, a híres Afrikai-utazó feleségével és orvosával oda érkezett. *Stanley* néhány hónap óta betegeskedik s üdülés végett a Rivierára utazik.

— **A telefon és táviró központ áthelyezése.** A Koronaherceg-utóban a főposta palotájának jobb szárnyában lévő telefon és táviró központi állomást vasárnap át fogják helyezni. Ez a két állomás ismét egyesítve a postapalota koronaherceg-utcai oldalának bal szárnyába kerül és az ott lévő pénzfeladási osztály a telefon és táviró eddigi helyiségeit fogja elfoglalni.

— **Jótékony adomány.** *Szent Antal* nevében jellegével (Nagy-Szlabos) 4 koronát kaptnak az ingyen leosztó-bolt javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A két-üdvösséges ember.** A felekezet egymagában még senkinek se biztosítja az üdvösséget. Ha bepillantathatnánk a pokolba, láthatnók, hogy odalenn a legdemokratikusabb egyenlőség-gel intézik el azokat a személyi ügyeket, hogy ki meddig süljön, fűjön a üstökben. A mérték egyáltalában nem az, hogy idefenn melyik anyaszentegyház hive volt a jótevő. Felütköz a könyvet, leolvassák róla a bűnökét meg az erényeket és a penitencia alól föl nem old semmiféle protekció. — Valahogy így gondolkozhatott az a Dudas nevezetű görbéd ember, akiről Nagyváradról azt a hírt adják, hogy a napokban egészen különös vásárt kötött. Nem volt tudniillik szegény egészen tisztában azzal, hogy mi történik vele a másik világon. Valami tulságosan nem bántotta a lelkiismeretfurdalás. Nagy véték nem nehezdedtek rá, se nem rabolt, se nem lopott, hanem hát a jó Isten tudja, hogy odafenn hogy kritizálják meg a gyarló embert. Azon gondolkozott tehát, hogy valamiképpen segít magán arra az esetre is, ha tulságosan szigorúan az égiek. Mindenesetre az lenne a legokosabb, ha jól felkészülve menne majd föl majdan, például olyanformán, hogy még egy üdvösséget vásárol a magáé mellé. Azzal csak bebecsülnék. Ebben a tervben megállapodott a jámbor Dudas és megindult, hogy keressen valakit, akinek eladó a lelkiüdvössége. Meg is találta azt a valakit és pedig a Hermann Márton vegyeskereskedésében. Hermann mindent árul s raktáron tartja az üdvösséget is. Sőt, hogy valóban előképen szolgálja ki a kuncsaftot, a maga saját üdvösségét ajánlotta föl neki és pedig valóságos gunyáron. Husz koronát kért érte s a jámbor Dudas azonnal le is fizette a vételárát. Azután paroláztak s az immáron két üdvösséggel rendelkező ember megelégedetten ment haza. Azt észbe se jutott megkérdezni, hogy vajjon tudja-e liferálni is a portékát Hermann ur? Van-e neki kilátása némi üdvösségre?

— **Kézimunka a fu-iskolában.** A főváros ötödik kerületének második iskolaszéke előtt üdvös indítványt nyújtott meg Gergely István elemi iskolai igazgató. Főhívtá az iskolaszéket arra, hogy sürgesse meg a tanácsnál a német nyelvnek az elemi iskolából való kiküszöbölését s az így felszabadult iskolai órák alatt tanítsanak a gyermekeknek kézimunkát. Az új népiskolai utasításoknak az a jelszava, hogy az iskolai tanítást a szemléltetés és a cselekvés elvének kell jellemezni. Ezzel az elvvel pedig homokgyövest ellenkezik a német nyelv tanításának módja. Azokon az órákon ugyan egy gyerek se tanul meg németül. Az előírás is az, hogy a pusztá gépies olvasást kell gyakorolni. — Ezzel szemben pedig nagy hiányossága az iskolának az, hogy a gyermekek kézi ügyességének fejlesztésére semmi gondot se fordítanak. A német nyelv óráit Gergely igazgató erre a hasznosan mulató leckeire óhajta fordítani. Az iskolaszék rokonszenvesen fogadta az ideát és annak bővebb megbeszélésére Neuschloss Marcell elnöklése alatt Possert Gyula, Strasser Gyula iskolaszéki tagokat és Hajnal Adolf, Bánó József és Gergely István elemi iskolai igazgatókat küldte ki.

— **A belgrádi konak rejtelmel.** Rémmegnybe illő titokzatos eset történt február 10-ének éjjelén a belgrádi konakban. Olyan eset, amelyből ördösküvésekre, lázadásokra, forradalmi fondorkodásra le is talán kell is következtetni. A mostani bizonytalan állapotok, amelyek Szerbiát igazolmban tartják, sőt illusztrációt kapnak a titokteljes konakbéli esetben, amelyről a következőket jelentik:

Azt a két katonát, aki közvetlenül a királyi pár lakosztályába előtt állott őrt, eszméletlenül álmotában találták. Mint később kiderült, elaltatták őket. Azonnal elhívták az udvari orvost, aki életre keltette a katonákat, akik aztán elmondták, hogy az éj folyamán egy asszonyt ment el mellettük, akit néhány lépésnyi távolságból egy katonatiszt követelt. A katonák többet nem tudtak mondani, mert a szolgálatban levő hadsereg megtiltotta további kihallgatásukat. A két katona azóta eltűnt Belgrádból.

Nem úgy hangzik-e ez, mint egy fejezet a Marinelli-Marino-féle regényekből? Belgrádban még mindig virágzik az össekesküvések romantikája. Ha így tartanak továbbra is a konak biztonsági állapotai, ugyancsak balul végződhetik egy éjta regényes és rejtélyes epizód.

— **Rigó Janosi újra muzsikál.** Voltaképpen nem lehet tudni, hogy mi történt Rigó Jancsival. Tökrement-e Ward Klára, akinek a pénzén elégedett vagy elfogyott a szerelem, elég az, hogy Jancsi cigány újra kezébe vette a hegedűt és minden este látható és halható a Folyás Bergere kávéházában. Azt mondják, hogy némi melankóliával kezdte a vonót.

— **Az udvari bából.** Aristokráciánk hülyeinek bemutatásáról az udvari szokás korrektsége szempontjából pótolnunk kell azt, hogy Zichy Klára és Zichy Mária grófkisasszonyok bemutatása nem a főudvarmesterné helyettese által, hanem mint aki a grófkisasszonyokat a bába vitte, Hunyady Imréné lépésnyit, szül. György Felicia grófnő által történt.

— **Francia ohanson-előadások.** Gróf Caigny, művésznőven Marcel Lefèvre mont-martrei művész, aki a régi francia chansonokat gyűjti s a cabaret-komodoriában adja elő, két énekestét rendez Budapestben, még pedig szombaton este a Park-klubban, vasárnap délután pedig a lípótvárosi Kaszinóban. A művész gróf, akinek neve a francia fővárosban nagyon népszerű s a francia dalról szóló előadásai nagy közönséget vonzanak Párisban, be fogja mutatni a Rococo-dalokat XV. Lajos korából, a nagy francia forradalom dalait, a júliusi forradalom és a 48-iki forradalom csansonjeit. A program utolsó száma körülbelül 40 modern francia dal, amelyekkel gróf Caigny Párisban közkedve lett.

— **Robogó fáklák.** Volt meghatottság, volt ünnepi beszéd, a bajtársak sorfalat állottak, azután eltemették a hősi halált halt tüzoltókat és olosztok a sokaság. Ami a temetésből hangulat volt, elszállott a szívekből, ami látványosság, megmaradt az emlékezetben, de csak estéig, amikor is az utolsó farsang bolondos jövedve borult a sötét Budapestre. A megszábot zárórn túl is vidám zone harsogott ki az utcákra a kávéházakból és népszerűbb mulatóhelyekről, egy helyütt kacagó Pierrett és szerelmes Pierrot sietett meleg fészékbe, másutt jelmezek villantak ki a prémes kabátok és felöltök alól s még éjjel két óraker is hangos, eleven volt minden utca. Az élvezeteket, mámor hajszólok nagy város a bőjt előtt még egyszer a jövedv karjába vetette magát s gondtalanság, sóvárgás költözött az utcákra. A köruton jártam. És a fekete éjszakában egyszerre harsány kürtzso zendült meg. Sirva, fenyegetve, figyelmeztetve zengett át az éjszakán.

— **Tűz van!**
S a nyugati pályaudvar felől, mint a fergeteg robogott elő egy tüzoltókoesi. A karsu lovak kinyulva vágattak a messzeségbe, patkójuk szikrákat vágott ki a követézből, dübörgött az utca, rezegtek az ablakok s mint valami meteor lobogott a fáklák fénye. És végig utcahosszat állva maradt a farsangi sokadalom. A frakkos urak, a vidám asszonyok és lányok, a késő éjszaka megszokott alakjai s mind, mind, akit a kürtzso a köruton talált, állva maradt. S egyszerre a Concordia két halottjára gondolt mindenki. Amint a fáklára rőt fénye a szerkescsin ülő tüzoltók arcába világított, úgy érezte mindenki, hogy ez a vihargyorsan száguldó koesi, a rajta ülő legények egyenesen a halál elé vágatnak. És egy gondolat rezgett végig mindenki agyában:

— **Visszajönnék-e?**
A fáklák pedig tovarobogtak az éjszakában a hallgató emberek sorfala között és kilométerekre hangzott a kürt siró, zengő szózata...

— **Sikkasztó főmolnár.** Szegzárdról írják: A zombai csendőrség letartóztatta Roszkopf Jánost, a budapesti Viktória-gőzmalom főmolnárát, aki 1184 koronát sikkasztott el. A sikkasztás után Grába szökött, ahonnan most sürgőnyűzött Zomba községbe, ahol felesége, akitől elválva él, óvónő. Arról értesítette a feleségét, hogy meglátogatta. A csendőrség ezt megtudván, Roszkopiné lakásán várta a sikkasztót s amint a házba lépett, rögtön le is tartóztatta. Az elszikkasztott 1184 koronánál sokkal nagyobb összeget találtak nála. Roszkopf Zombáról Szegzárdra hozták, innen pedig ma a fővárosba vitték. Roszkopf Amerikába készült el utazása előtt még egyszer akart találkozni a feleségével.

— **Halálózás.** Dr. Müller Marcellt, az oly korán elhunyt jeles fővárosi orvost, ma délután temették a rokonság nagy részével mellette. Jelen volt a temetésen dr. Morzsányi Károly országos képviselő, Ehrlich G. Gusztáv fővárosi bizottsági tag, a fővárosi orvosi kör és a Magyar tanítóok tsz. egylete testületileg képviseltette magát a gyászszertartáson. A halottat Lazarus főkántor imája után dr. Weiszbürg rabbi bucsuztatta el, majd dr. Fodor Oszkár a Népszínház főorvosa mondott istenhözadót a kártársak nevében. Az elhunytat Müller Adolf a pesti izr. hitközség igazgató tanítója és nagyszámú rokonság siratta.

— **Öngyilkos hadnagy.** Könlöb távíratozzák, hogy Paderbergen egy hadnagy főbe lötte magát. Az öngyilkos katonatiszt átmutatta a farsangot s ma reggel a tisztú kaszinóban követte el végzetes tettét.

— **A gyermekruhakészítők sztrájkja.** Még mindig sztrájkolnak a gyermekruhakészítők. A szentkirályi-utcai Saly-féle vendéglőben, ahol a sztrájk-tanya van élénk élet uralkodik s a sztrájkolók biznak abban, hogy mozgalmuk eredményes lesz. A mesterek azonban nem akarják megadni a munkások kívánságait, mert az iparág a bécsi verseny miatt pang, s már azon gondolkodnak, hogy ezt az iparágat beszüntessék, mert a Bécsből özönlő főmunka, amelyet a silány anyagból kiállítva olcsóbban árusíthatnak teljesen kiszorítja a magyar gyermekruhákat. Goreczky Zsigmond IV. kerület előjáró-helyettes, iparhatósági biztos mindent megtesz, hogy az egyezséget létrehozza. Holnap, esütörtökön, délután 4 óraker lesz a békéltetési tárgyalás a ruhakészítők Reáltanoda-utca 16. szám alatti ipartestületében.

— **Elhalasztott sorolás.** Minthogy a fűmél Mária Immaculata-internátus javára rendezett tárgysorsajáték sorsjegyeinek jörsége még nem kelet el, a sorsajáték intézősége az e hó 15-ikére kitűzött húszást május hó 12-ikére halasztotta.

— **Három emberélet vége.** Kapi községben Bács bíró leányát Juliskát el akarta venni Kalmár József vagyonos gazda. A leány szeretőjével Berka Jóskaival a menyegző napján öngyilkossá lett, mire Kalmár szegvényében felakasztotta magát.

— **Hitközségi választások.** A budapesti orthodox izraelita hitközség képviselőtestülete ma választotta a hitközség előjáróságát. Elnök lett Freudenberger Mózes, alelnökök dr. Schächter Jakab és Frankl Adolf iskolaügyi főnök dr. Teis Vilmos, kultuszügyi főnök, Mautner Fülöp, pénztáros Müller Ede és ellenőr Feilth József.

— **Feltámadt halott.** Fekete Katalin szent-andrási varrónő a napokban kis lakásában mozdulatlanul találták a földön. Éleszgetni próbálták, de hiába, a teste hideg volt s az orvos is konstátálta, hogy meghalt. Egy egész napig fektült már zavartalan, am kor az egyik virrasztó asszony észrevette, hogy a halott kinyitotta a szemét. Rögtön segítségért kiabált a megremült asszony, mire orvosért utottak, aki a tetszalhatott kiemelte a koporsóból és visszafektette az ágyba. Valcsinú, hogy görcsök következtében vesztette el eszméletét és lett teste merev.

— **A Munkásotthon.** A kereskedelmi miniszter a Rákos-Keresztur 2. sz. (munkásotthoni) postahivatal vezetésével Alföldi Mária postamesternő bizta meg és elrendelte, hogy a Munkásotthon-telep a Budapest-környéki teleonbálózatra bevonassék. A Rákos-Keresztur 2. sz. postahivatal, ahol a telefonközpont elhelyeztetett, egyszermind távlatok közvetítésével is meg lett bízva. Az új teleon- és távridarhivatal ma adtak át a közbizalmatnak. A beszállás díja Budapest és a Munkásotthon közt 5 percentsként 1 korona.

— **Elfogott rablóvezér.** Zágrádból jelentik, hogy Polovina rablóvezér, aki hónapok óta rettegésben tartotta az egész környéket, egy Paschki nevű paraszt revolverrel megsebesítette. A súlyosan sebesült rablót kórházba vitték.

— **Rablótámadás az Orozy-uton.** Vakmerő rablótámadás történt a napokban az Orozy-uton. Varga Sándor 24 éves betonmunkást három ember megtámadta s a pénzték követelték. Varga erre kést rántott elő s az egyik támadóját hasba szurta, a másikat pedig a jobb karján sebesítette meg. Erre mind a három elfutottak. A rablótámadók személyleírása a következő: az egyik 27—30 év körüli alacsony, kőpőcs terméttű, vereses arcsinú, beretvált állu szőke ember. A hasán szurás seb van. Kávébarna ruhája és eszímája van; a másik 25—26 évesnek látszik, magas, esonatos terméttű, gömbölyű arcu alacsony homlokú, barna haju és bajszu, beretvált, hegyes állu embert. Szürke téli kabátot és eszímát viselt. A harmadik 30 év körüli, magas, erős terméttű, nagy, barna bajszu ember. Jobb karján meg van szurva. A rendőrség nyomozza őket.

— **Késelésok.** Schurmann József 32 éves kocsis tegnapi este összeverekedett Szabados Sándor 28 éves kocsistársával a Bihor-utca 14. számú ház udvarán. Schurmann egy lövkaróval vágta fejbe Szabadost, amire az kést rántott elő és Schurmannat oldalba szurta. Majd bal kezének a gyűrűs ujját törvében levágta. A súlyosan sérült embert a Rókusbán apólják. Szabados ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot. — Eber István 21 éves napszámot az éjszaka a Rózsa-utcában több ember megtámadta és össze-szurkálta. A Rókusbán apólják. — Hanák András asztalos és Új Jobbgy György osavargó a Bérkocsis-utca 15. sz. alatti pálinkamérésben összeverekedtek. Jobbgy téglával egy ütötte főbe Hanákt, hogy az eszméletlenül terült el a földön. A Rókusbán apólják. Jobbgyot, aki a fővárosból ki van tiltva, a rendőrség letartóztatta.

— **Az osztályorsajáték husása.** Az osztályorsajáték mai húzásán kilencven ezer koronát nyert 12842, harmincezer koronát 14139, tízezer koronát 28776, ötezer koronát 84819, kétezer koronát 65670 4058 19492 25999 15987. ezer koronát 44934 50609 3454, ötszáz koronát 37744 16386 86400 16710 2314 67639 60381 60647 80162 6079 79073 78047 18170 39640 36995 5615 96959 45315 47365 79876 10024 30312 85718 93865 35577 99478 19653 31912 71922 55306 45224 63946 6 86398 17370 59370 22444.

(x) **Tüdő- és légzőszervek bajainál kipróbált jó hatása a Cervello tanár-féle Igazol és az ehhez szükséges belélegző készülék, a Salmus.** Orvosi rendeletrre kapható. Prospektus ingyen küld a Nádor-gyógyászlat, Budapest, Váci-körút 17.

(x) **Gebauer Károly es. és kir. szabad. első hazai ércokoporsó- és gyászkoosi-gyáranak temetkezési intézete,** Budapest, VII. Erzsébet-körút 26.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott. A napirend előtt az elnököl főpolgármester megemlékezett György Elek elhunytáról és indítványára a közgyűlés a halott emlékéit jegyzőkönyvileg örököltette meg s a gyászoló családhoz részvételtartó intéz. György Elek helyébe a viriliztást sorából, mint legtöbb szavazatot kapott póttag, Weiss Manfréd lép. A közgyűlés ezután áttért a napirendre.

A székesfővárosi rendőrség főntartásának az összes költségge 3,647,332 koronára rug; a főváros ennek a felét viseli. A belügyminiszter főhívta a főváros hatóságát, hogy a rendőrségnek az 1900. évben

fölmerült költségeihez kiegészítésként fizessen be még 671.688 koronát. A tanács javasolja, hogy a kívánt összeget fizessék ki. De nem hajlandó a tanács azokat a személyi és dologi kiadásokat telérésben megfizetni, amelyek az új perrendtartás életbeletétele folytán merültek föl, mert ezek nem rendőri, hanem törvénykezési költségek, valamint a Mosonyi-utcai rendőr-kaszárnya talajnedvességének az elhárításából fölmerült kiadásokat sem, mert ezek az államkiosztást terhelő beruházó költségek. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult.

A tanács bemutatja a közúti vaspálya-társaság a budapesti h. 6. vasúttársaság közúti a sertiésközvágódáshoz vezető szárnyonra vonatkozólag kötött péage-szerződés tervezetét. A közgyűlés a bemutatott tervekkel elfogadta.

A főváros tömlő-nyirktermelő és oltó-intézetének a fönttartása vagy megszüntetése ügyében mint ismeretes, ellentétes nézetek nyilvánultak. A tanács ahhoz a nézethez csatlakozott, amely szerint a tömlőnyirktermelő-intézet fönttartását közegészségügyi szempontok nem teszik szükségessé. A közgyűlés is ilyen értelemben határozott.

Mint hogy az új sertiésközvágódás területe futóhomok, szükséges annak a befásítása és begyepesítése. A költségeket a főkeretész 19.070 koronába számította ki, amely összeg a vízvezetési felszerelésekkel 22.000 koronára emelkedik. A közgyűlés elrendelte a parkozást.

Hozzájárult a közgyűlés a statisztikai személyzet illetményének a rendezéséhez, úgy, mint a bizottságokban megállapítottot.

Az I. kerületi Fehérvári-ut megzsélesítésére vonatkozólag azt az előterjesztést tette a tanács, hogy ennek a munkálatnak a költségeihez a főváros semmivel se járuljon hozzá, hanem viselje a költséget a közmunkák tanácsa. Ezzel szemben *Kertész* Ábra utasítást kérte a tanácsot, hogy tegye tanulmánya tárgyává milyen módon lehetne a szélesítést a legközelebbi időben keresztülvinni. A közgyűlés a halasztó indítványt nem fogadta el, hanem hozzájárult a tanács javaslatához.

A nagy zaj miatt az *elők* öt percre felüggesztette az ülést. A szünet után bejelentette a vizivárosi plébános állásra elrendelt szavazás eredményét. Összesen 2-2 érvényes szavazatot adtak be. Ebből *Köny* Gusztáv pápai kamarás 168 szavazatot kapott és így őt választották meg *Eösch* János 117 és *Hunkár* Béla 7 szavazattal szemben; *Sagmüller* József képlán a jelöltségtől visszalépett.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Művészet a Royalban. A VI-ik kerületi reáliskola volt tanulónak a szövetsége lényes sikerű művésztét rendezett tegnap a Royal nagytermében. A hangverseny óriási közönség hallgatta. A terem minden zuga zsúfolásig megtelt. Még az erkély is roskadásig tele volt fiatal nőkel és úrrakkal, akik a teremben már nem tudtak helyet kapni. A program gazdag volt érdekesebbnél érdekesebb számokban. *Szendy* Árpád bravoural szongoráta *Liszt* egyik rap-szódiját. *Dalassa* Jenő és *Varsányi* Irén a Vigszínház jeles tagjai, költeményeket szavaltak. *Kemény* Rezső az Országos Zeneakadémia tanára, több hegedűszámot adott elő zajos sikerrel. Szencziósi hatása volt *Ábrányi* Emilné elragadó énekének. A kiváló művésznő francia dalokat, *Carmen* áriáját és végül magyar dalokat adott elő azzal a bájjal és szuverén művészettel, melyhez csak a *Barbi Alice* előadása fogható. A közönség négyezer ismételtette egyik refraines magyar dalát és percekig tartó viharos tapsal köszönte meg a rendkívül élvezetet. A program utolsó pontját *Tollagi* Adolf, a Népszínház kitűnő komikusa tette derűs nagyszerű paródiáival. Hangverseny után lakoma volt a közreműködő művészek tiszteltetésére.

Nemzeti Színház főpróbája. Hervieux Pál *Lénig* című kétfelvonásos színművéből — melynek magyar címe az igazgatóság végleges megállapodása szerint *A rejtejt* lesz — valamint *Laviche* egyfelvonásos vígjátékából, *A betörőből*, holnap, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartják meg a nyilvános főpróbát a Nemzeti Színházban.

Jubilál Katalin. *Béldi* Izor és *Fejér* Jenő nagyszerű eredeti operettje, a *Katalin*, mely szombaton, e hó 15-én negyvenötödöszer kerül színre, már legközelebb megéri 50-ik előadását. A hátralevő előadások még e hó folyamán meg lesznek tarthatók, úgy hogy a jubilaris est e hó végére vagy a jövő hónap elejére estik. Az ötvenedik előadásra a zeneszerző maga fogja szerzeményét dirigálni. A *Katalin* október 4-én került először színre.

As Uránia bemutatója. Az *Állatok világa* e hónap 17-én, hétfőn került bemutató előadásra az *Uránia Színházban*. *Vancza* Mihály tanár érdekes darabjában bemutatja az állatvilág főbb típusait remek tájképek, izgalmas vadászjelenetek keretében. Az állati csököseletet a tiszpartai halászatot a heringfogást a normandiai partokot, a falusi gazdasági udvart szintén bemutatta a szerző gyönyörű színes képekben. Sok mozgókép fogja éleltetni a darabot, ilyenek: a szárdmial-halászat a tengeren, az aquarium, a jegesmedve-vadászat, a királytigrisek és oroszlanok ingerlése és még sok más mozgókép. A zeneszámok

is újak lesznek, úgy hogy előreláthatólag „Az állatok világa” az *Uránia* egyik legsikerültebb ujdonsága lesz. A darab iránt nagy az érdeklődés.

Görbe esték. A *Borsszem Jankó* válogatot alakjai, amelyek *Csicseri Bors* és *Társas* boháztaiban, a *Görbe* napban esténként felvonulnak a Népszínház színpadán, ugyanannyi görbe estét szereznek a közönségnek, amely előadásról előadásra zsúfolásig megtölti a nézőteret. A 16- és mellélalakok egyiránt kedves és sokat tapsolt ismerősök. *Blaha* Lujza asszonyon (Juci szobalány) és *Kovács* Mihályon (Kraxelhuber) kívül legtöbbször jut ki a tapsból és ujjazásból *Tollagi* András bácsijának, kit a színpad egyszerűen csak „Rendőrné”-nek nevez. *Szirmai* takaros Krasznabubay *Nándorja*, *Kenedik* Monoklese, *Krecsányi* Sarolta *Leonája*, azután *Tarjagos* Illés, *Bukovay* Absentius, *Dicsőfi* Lóránt, *Titan* Laci, *Hombár* ügyvéd, *Tollyás* Dániel, *Kotlik* Zsuzsanna, *Elsa* von *Kuhschnappel* mind hozzájárulnak a görbe esték mulatságosságához. A mai előadásra is minden jegy elkelt s a csütörtöki, pénteki és vasárnap esti előadások iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik az elővetélt pénztárnál.

Lotti ezredesei. A *Magyar Színházban* a közönség nem lankadó érdeklődéssel látogatta a *Lotti ezredesei* előadásait, aminek bizonyára legelőkelőbb tanúsága, hogy tegnap is, ma is, a darab 27-ik és 28-ik előadásán kifüggesztették a pénztár fölé az összes jegyek elkeltét jelző kis táblácskát, ami szinte példétlan sikerről tesz tanúságot, mert a *Lotti ezredesei* bemutató előadása óta megszakítás nélkül minden este színrekerült. Azok a viharos tapok, amelyek *Fedák* Sári *Lottiját* szakadatlanul kísérik s az a harsogó kacagás, amelyet a *Boross*, *Szilágyi*, *Ráthonyi*, és *Palásthy* komikus négyese vált ki a közönségből, kétségtelemül teszik, hogy a *Lotti ezredesei* még hosszú ideig első rendű kasszadarabja marad a Magyar Színházban.

Nagyvárad Sziliget-Színház. *Nagyváradról* írják nekünk: *Somogyi* Károly a nagyvárad Sziliget-Színház igazgatója, akinek tudvalevőleg a legdrágább és legjobb társulata van a vidéken, lelkes amatőrök igyekeznek megfelelni azon jogos várakozásoknak melyet a város miúrt közönsége személyéhez és régi jó hírnevéhez fűz. Az ujdonságok egymást érik, rövid két hét alatt színre került a *Pátholy*, a *Zsaba*, a *New York szépe*. Az énekes személyzet egyidejűleg készült *Csepvirágok* és *Lotti ezredesei* bemutatójára. míg a drámai, illetve a vígjátéki személyzet *Bródy* Sándor szenzációs erkölcsrajza a *Dadára* és *Rákosi-Gulthi* boházta a *Képviselet* urra készül. Megszerezte az igazgató *Florián szerelme* és a *Vesztaszűz* előadási jogát, melyek szintén még e szezonban kerülnek színre. Aldozatot nem ismervé, teljesen új díszleteket festet *Madách* Imre remekművére az *Ember tragédiájára*, melyben a teljes személyzetet kívül a helybeli dalárda és felsőbb iskolák növendékei is közre fognak működni. Az operett mellett nagy súlyt fektet az operaelőadásokra is. Ezideig színre kerültek: *Paraszt becsület*, *Faust*, *Troubadour*, *Bajazsok*, *Traviata*, *Hoffman meséi*, *Carmen* című operák, míg *Hanyadi* László, *Vilars aragonyosai* és *Zsidónő* dalművek most vannak bemutatás alatt. Időközben *Alberti* Verner vendég szerepelt szüfolt házak előtt. Szombaton *Burian* Károly, a *M. Kir. Opera* illusztris tagja fog fellépni egyik leghíresebb szerepében. *Carmen* Don Joséjában, mely előadásra már a vidékről is érkeztek tömeges előjegyzések.

Művészművészet. A nagy művészművészet iránt, mely vasárnap, 16-án délelőtt 11 órakor a Royal diszteremben lesz megtartva, a közönség körében annál nagyobb érdeklődés mutatkozik, miután a közreműködők kiváló művészi egyénisége és a műsor rendkívül értékes tartalma dacára, a helyek ára — a viszonyokhoz képest — rendkívül olcsón lett megállapítva. A gazdag műsor *Hartmann* Arthur hegedűművész számaiból áll, kinek fellépése kétségkívül művészi eseményszámba megy, továbbá *Burrián* Károlyné és *Didsyné* H. Bertá asszony, Operánk oszlopos tagjainak dalelőadásaiából. Jegyek két és egytörteztől *Rózsavölgyi* és társa zeneműkereskedésében kaphatók.

Vidéki színművészet. *Szojyer* Ilonka legutóbb *Miskolcon* is nagyon tejszett. Négyezer játszott szüfolt házak előtt zajos sikerrel. Fellépett a *New-York szépe*, a *Böregér*, a *Gésák* és a *Svíhákok* című operettekben. — Az igazgató *Zola* Emil régi, megkapó jelenetekben bővekedő darabját: A pálinkát adatta elő hétfőn. *Pakó* László *Conpeaut* játszotta realizmussal, művészi erővel. Mellette legjobban kitűnt *Holcsey* Ilona *Gervaise* szerepében és *Boszkó* Boriska, aki a bosszúálló *Virginia* szerepében ura nagy bizonyosságát adta hivatottságának és drámai tehetségének.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírművészetben. A *Telefon Hírművészet* hangversenyigazgatósága — mint minden csütörtökön rendszeren — délután 6 órakor gyermekhangversenyt rendez az előzetők gyermekei szórakoztatására. A mai hangversenyen, melyet *Zörgő* bácsi rendez, közreműködnek: *Alanyi* Hajnalka, *Édori* Gizella, *Köny* Renée és *Rambosky* Marika úrhölgyek. *Jedny* Deszö, *Ödny* Zsard és *Sümeigy* Odón urak. Este a *Telefon Hírművészet* összes állomásán a magyar kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül a *Tannhäuser* G. Viola Lenke vendégfelléptével. Az operaközvetítés a *Telefon Hírművészet* keresztül igen jól érvényesül, s így mindazok, akik a klasszikus zenét szeretik, kellemes időtöltést szerezhetnek maguknak a *Tannhäuser*nek a *Hírművészet* keresztül való meghallgatásával. Az opera előadásának közvetítése után a rendszer esti felolvasás következik, majd még 11 óráig cigányzene lesz hallható a *Telefon Hírművészet* keresztül.

Régi világ.

— A *Vigszínház* bemutatója. —

Budapest, február 12.

A *Vigszínházban* ma színe került *Régi világ* szerzője nem nevezte meg magát a színpadon. Sőt macacs inkognitóját annyira megőrizte mind a mai napig, hogy a színház irodájában sem tudtak fölvilágosítást adni róla. Az igazgatóknak nem mutatkozott be. A rendezők a színét sem látták.

Ez a jól megőrzött inkognitó annál bővebb alkalmat adott a találgatásokra. S a találgatók legnagyobb része abban állapodott meg, hogy a *Régi világ* szerzője bizonyosan régi ember, valami komoly és előkelő állású közhivatalnok, aki csak mellesleg foglalkozik szépirodalommal. Ujabb korában talán verseket, drámákat írt és különböző önképző körök elnöke volt, mint a boldogult *György* Elek. De azóta fölhagyott a belletrisztikával, jó vagy politikai pályára lépett és lett belőle ügyvéd, kuriai bíró, országgyűlési képviselő, miniszteri tanácsos vagy egyetemi tanár. Ez a darab kétség nélkül a rimpengező ifjúság boldog korszakából maradt rá és azt írta meg benne, amit a saját szemével látott, amit ezekkel együtt ő is átélt: az abszolutizmus járában nyűgő magyar nemzetet, a passzív rezisztenciával vegyült nagy remények és illúziók éveit, amikor hazafiás erény volt adót nem fizetni s amikor Ausztriának minden oszlatvesztése örömmünnepe volt a leigázott Magyarországnak. Ez a darab bizonyosan az asztalfőjökön hevert és most a *Vigszínház* magyar ciklusa és valami későn ébredt írői húság arra ösztökélte, hogy a *Bach* és *Schmerling* korszaknak ezt a drámai emléket ő is odavigye a színpad lámpái elé. De azzal az óvatossággal és szeméremmel, amire az „állás” kötelez: nevért nem adta át a nyilvánosságnak. Maszkját csak a premiére után, csak akkor veti le, ha darabját a közönség nem utasítja vissza és a kritikuskok sem beszélnek róla azzal a fölháborodással, amivel a rablógylkosokról szokás beszélni.

Igy kombináltak a találgatók. És kombinációjukat ideg arra alapították, hogy *modern* magyar író nem írhat drámát a *Bach* és *Schmerling* iradalom idejéből. Irhat darabot *Koppanyról* és *IV-ik* *Bélaról*, *Salamon királyról* és *Zách* *Feliciánról*, *Zápolyáról* és *II. Rákóczy* *Ferencről*; irhat arról, ami ezer évvel, ami sok száz évvel elzölt történet, mert mindezek már átmentek a históriába, mindezek szilárd és formálható históriai anyaggá váltak a történetírás révén. De a *Bach* és *Schmerling* korszakának még nincs megállapodott története, nincs történeti perspektívája. Ezeren és ezereken élnek közöttük, akik abban a korban fiatal emberek voltak. Ezek közül valamelyik szemtanú kedvet kaphatott arra, hogy ennek a kornak a jellemző vonásait, a levegőjét, a hangulatát drámai jelenetekben közölje velünk. De a modern irodalom, a fiatalok tehetséges gárdája nem érezte annak az ingerét, hogy tömörkedj újságicikkből, anekdotákból, naplójegyzetekből, nem egészen hiteles hallomások és kedélyes nagyolások törmelékeiből *korkepet* állítson össze. Ez a korszak, éppen azért, mert nagyon közel áll hozzánk, zavaros. Eppen azért, mert megszilárdult történeti anyaggá még nem vált az idők érettségében: *művészi* feldolgozásra alkalmatlan. Már pedig a modern írás csak ahhoz nyul kedvvel, a bűvölővel, amit művészi tárgyalásra a kalmassnak talál.

Annál szenzációsabb meglepetés volt, amikor az első felvonás végén kipattant a *Vigszínház* nagy titka, hogy a *Régi világ* szerzője se miniszteri tanácsos, se kuriai bíró, se egyetemi tanár, se nagyuri műkedvelő, se *György* *Arthur*, se *Gyulai* *Pál*, hanem a *Vigszínház* érdemes drámai színésznője: *Hunyadi* *Margit*.

Ez a meglepetés — azt hiszem — még a darabnál is érdekesebb volt és eldöntötte a mai est sikerét a szerző-asszony és a *Vigszínház* javára.

Igy ment végbe a szenzációs esemény.

Az első felvonás azzal végződik, hogy *Bonyhay* *Dániel* kuriján, aki házasságának huszadik évfordulóját fényes vacsorával ünnepli, összegyűlnek a vidéki nemes urak. Az egyik ur a háziaszonyt, a magyar nők mintaképet köszönti fel. A másik ur azt élteti, „akit mindnyájan várunk, akiben mindnyájan hiszünk és remélünk, a magyar szabadság Messiasát, *Kossuth* *Lajost*!” Erre bejön ékes fekete atillában *Bartók*, volt 49-es kormánybiztos, aki benső öszekötöttesben áll az emigráció vezető embereivel és bíri hozzá, hogy a „németet” *Solferinónál* önkreverték. *Virrad* a szabadság hajnala. *Jön* *Türr*, *Klapka* és *Kossuth* a fölszabadító sereggel. Az imént besompolgott *Marci* cigány ruházza: *Jaj* *de* *huncut* *a* *német!* Majd a másik nótát:

Türr, *Klapka* és *Kossuth*,
Elhozta a vasút,
Eljén *Garibaldi!*

Vad tüzzel játszik a cigánybanda és a társaság mámoros örömmel egymás nyakába borul. Nők, férfiak határtalan lelkesedéssel éneklnek a 60-as évek legnépszerűbb szövegét:

Majd hoz Kossuth tisztát,
Tírr Pistát meg puskát,
Eljen Garibaldi!

Ez a varázsos, még ma sem felejtett nótá elemmentáris erővel gyújtott a nézőtérre, főleg a karzaton. Viharos taps remegtette meg a házat és harsogva kiabálták a magasból: Szerző! Szerző! Lássuk a szerzőt!

A függöny kettévált és ott állott a színpadon az egész hazafias csoport tablószerű mozdulatlan-ságban.

Kétszer húzták szét a függönyt és a szerző még mindig nem jelentkezett.

A függöny harmadik széthúzásakor előlépett a csoportból Nikó Lina, aki ebben a darabban egy kardos magyar matróznát játszik. Magával hozta Hunyadi Margitot (aki a darabban Bonyhay Dániel feleségét játszza) és néma kézmozdulattal mutatott rá: Ime a szerző!

Erre valóságos tombolás fátadt a színházban. Most már a földszinten is, a páholyokban is csattogott a taps. Mindenki tapsolt. A kritikuskok is tapsoltak. És a kulisszák közül óriás babékoszorú tozta a színpadra. Ennek a babékoszorúnak az a magyarázata, hogy a Vigszínház tagjai ma délen megtudták az ismeretlen szerző nevét és hamarosan megcsináltatták a rengeteg koszorút, hogy nyílt jelenetben átadják „kedves pályatársunknak, szeretetük és nagybecsülésük jeléül.”

A kritika körülbelül megszűnik ott, ahol a kritikuskok is tapsolnak.

Ilyen körülmények közt nem vesszük észre, hogy Bonyhay Dániel alispánna lesz és a provizórium jöttén megint leteszi az alispánságot, de mindakét rendkívül érdekes aktus a *szinfalok közt történik*. Se azt nem látjuk, amikor alispánna választják, se azt, amikor az alispánságról lemond és a megyegyűlés ünnepélyes demonstrációval szétmegy. Pedig a magyarság lelke, ereje, oppozíciója ezeken a választásokon és megyegyűléseken lobogott.

Ha más, például Gyulai Pál volna ennek a darabnak a szerzője, talán szemére vetném, hogy amikor voltaképpen inkább korrajzot, mint színművet írt: nem használta föl ezeket a karakterisztikus, korleltő, fényes és komor színekben pompázó dolgokat. Nem mutatott be kiváló egyéneket a küzdő magyarság élén, nem állította ezekkel szembe a cseh és morva megfélemlítőkké bandáját, a germanizáló beamter-had típusait; és hatalmas kórus gyanánt nem vitte akcióba magát a magyar népet; lemondott a tömeg-szerepeltetés hatásairól.

De Hunyadi Margitnál természetesnek találom, hogy Bonyhay Dánielt, a kitünő magyart, az ideális, áldozatkész hazafias képviselőjét, inkább a maga intim családi körében mutatja be. Természetesnek találom, hogy a heves, zajos politikai jelenetektől elfordul és egy szerelmes pár drámájára veti a fókust, mely végül mindnyájunk meglepődésére szelid harmóniában oldódik föl és ebben a harmóniában a nemes, tiszta szív együtt ül diadal a hárompróbas, igazi demokráciával.

Bonyhay Dánielnél büszke dzsentri-asszony, aki sokat tart a nemesi cimere és szeretné, ha leányát, Erzsikét, a dugszagdag nemes ifjú, Deésy Gyula vennie feleségül; annyival is inkább, mert Bonyhay Dániel végképp tönkrement, részint adósságai miatt, részint azért, mert utolsó birtokát nagylelkűen eladta, hogy a katonai egzekucióktól véginésére jutott szegény parasztonok segítsen. De Erzsike nem Deésy Gyulát szereti, hanem Nagy Gábort, a rektor fiát, akinek se vagyona, se nemesi cimere. Bonyhay kegyetlenül megsérti Nagy Gábort, aki azzal a szép, patetikus fölkiáltással távozik, hogy addig nem tér vissza Erzsikéhez, amíg a büszke asszony maga nem kéri a rektor fiát, hogy vegye feleségül az ösök hosszú sorozatával dicsekvő hajadont. Erzsike hervad, sorvad s már-már azon a ponton áll, hogy gyorsan öl mérget vegyen be. Ekkor az asszony göggye megtörik, felülkerekedik benne az anyai szeretet és az öngyilkosság híre visszasiető Nagy Gábor kezébe teszi a leányt. Szerencsére Nagy Gábor lángéssz, aki mint mérnök és zseniális feltaláló csakhamar milliókat fog szerezni Csabaotdön és Filadelfiában.

A drámáiról asszonyok — Birchpeiffer Sarolta óta — mindig jobban jellemezték az asszonyt, mint a férfit. Hunyadi Margit sem kivétel. Bonyhay Dániel ideális hazafisága talán telmeget a korrek pszichológia határain. Az a zsidó bérlő, akit a becsületlen Áronban nekünk bemutat, ámbár az akkori — még nem emancipált — zsidóságnak rendkívül szimpatikus képviselője: híjával van az elmésségnek, a humornak

és könnyező, édeskés, hazafias szentimentalizmusával egy dagályos falragasz hatását teszi ránk. De Bonyhay Dánielnél az hazafias érzés mellett a praktikus fel-fogást kitünően jellemzi. Ez az asszony dolgozni akar, a mikor a férfiak tétlenül keseregnek. Nem sajnálná háboruba küldeni férjét és fiait a hazáért, de azt az áldozatkészéget nevétségnek és bűnösnek tartja, hogy a férje a saját vagyonát adja oda kárpótlásul a parasztonak, mert megígérte, hogy a szegény nép kárát ő fogja megtéríteni, ha nyakukra küldik a katonai egzekuciót.

A kor apró-cseprő vonásait is ügyes asszonyi kézzel rakta össze és az első felvonás fináléját való-sággal elragadóvá tudta tenni a hatásos jelenetével. Ezt a hatást már nemcsak az asszonyi lelemény já-vára írjuk. Szív lobog itt, erős érzésű, tüzes asszonyi szív; a magyar asszony szíve, mely maga is má-morba esik a mult idők édes-bus emlékeitől.

A Vigszínház kitünő előadása minden dícséretet megérdemel. Színlászkálat pátosnak nyoma sem volt a Hegedüs. Góth, Fenyvesi, Balassa, Kazaliczky, Pettes és a többi patrióta beszédeiben. Lelkük erős, őszinte tüzevel hatottak a közönségre.

Szerémi a zsargonban beszélő hazafias zsidót annyit diszkreációval játszotta, hogy tüntető patriotiz-musát sehohsem vettük tolakodásnak. Pompásan ját-szolta komikus szerepét Vendrey és Nikó Lina. Mátray osztrák zsandárja kabinet-alak. Kedves, vonzó nőies-ség volt a Lenkey Hedvig Erzsikéjében és impozáns magyar matróznát mutatott be a darab ünnepelt szer-zője, Hunyadi Margit.

A darab kiállítása egészen korhú. Patriarkális kuriáján, egyszerű kényelemmel burtozott szobáin mintha levendula-illat lebegett volna végig. Az asz-szonyok krino inján először nevettek, de a komikus hatás elmosdott, amikor a hazafias hangulat felül-kerekedett.

Az első felvonásnak irenetikus sikere volt, de a második után is tiszser kitapsolták Hunyadi Margit asszonyt a főszerelőkkel együtt.

Ábrányi Emil.

„Also sprach Zarathustra“.

— A hetedik filharmóniai hangverseny. —

Budapest, február 12.

A mai filharmóniai hangversenyen az ultra-modern Strauss Richard alakja a klasszikus Gluck lo-vag és a romantikus Schumann között jelent meg. Az *Iphigenia Aulisban* nyitánya és Schumann *d-moll szim-fonája* között felhangzott a zeneirodalom legzenialí-sabb kakophonája: Strauss Richard *Also Sprach Zarathustra* című szimioniai zeneköteménye. Ha Gluck és Schumann megszólalhatnának, vajon mit mondaná-nak forradalmár szomszédjukról?

Strauss már nem is modern ember, mert még ez is maradiságot jelentene. Ő nem a ma, hanem a hol-nap, vagy holnapután, sőt alighanem „a holnapután kis kedden” zeneköltője. Hittözsége már van ennek az Über-Wagnernek és neve forradalmi lobogót jelent a zenevilágban. Követői szerint ki van zárva, hogy Strauss Richard után még fejlődhetne a zene. Tudni-illik a program-méne. Hiszen egyéb zenéről nem is érdemes beszélni.

Egyelőre csak az emberi fülnek kell tökéletes-bülnie, ugy mondják, — annak a tökéletlen fülnek, amely Strauss nyelvét még mindig zürzavarosnak és homályosnak ta álja.

A mai nemzedék azonban ezen a fülbajon föl-löttébb könnyen segíthet. Tizenöt krajcárba kerül az egész a Filharmóniai Társaság jóvoltából, amely ezért a csekély összegért a fentnevezett szimioniai köl-te-ményhez „külön vezérfonállal” szolgál. Tehát egy zenei Bäckker, amely a jámbor idegent a művészet-nek ezen a küllöldén bizton elvezéri, — a Strauss-féle zenei nyelv kis gyors tanára a mellényzsebben — a metafizikai remekműnek az átlagos józan észre való fordítása!

Tehát ekként szól Zarathustra, a jó öreg Zarah-thustra! Most már tudjuk. Oh, nyájás olvasó és még sokkatta nyájásabb olvasónó, föltételezem rólad, hogy ismered Nietzsche remekét; el tudsz képzelní filozó-fiát zenében? Lehet-e egyáltalán az ilyesmi zenei cél? Engedelmet, mindenesetre kereshet és keres is zenei kifejezést az érzelem, amely egy bizonyos világfel-fogás következtében ellog: ilyen értelemben *Trisztán és Izolda* a megzenésített Schopenhauer. De maga a világifülogás még kialakuló vajudásában se lehet a muzsika tárgya.

Es most nézzük meg a Bäckkert, amely vagy huszonkét motívumra figyelmeztet, mindegyike a Strauss-rajongók szerint a programzene egy-egy diadala. Ime a természet motívuma, amely az egyszerű lenséget fejezi ki, — mivel pedig harmonia nélküli üres kvint- és kvart-lépés és így nem tudjuk, moll vagy

dur hangnemmél van-e dolgunk, azért a motívumban bizonyos kikutathatatlan titokzatosság van: a nagy-termeszet, a világ örök megfjethetlen kérdése az!!! Ime, a tulzó program-zenének nyilvánvalósága.

Ha nem járna ilyen későre az idő, akár öt uj Bäckkert tudnék írni ehhez a zenéhez. Ilyen címek-ke: *A harmincötves háboru.* — *Vagy A föld keletkezése és vége.* — *A zsidó mege a közsény.* — *Sőt Ahogyan Zarathustra sohase beszélt.* — Az első esetben a jel-zett természet motívum egy holdsugarat jelentene a tizenhetedik századból, a második esetben az úrt, a harmadik esetben fájdalmas, tompa lábzsongást, — végül pedig azt, amit csak akarsz, oh nyájás olvasó!

Avagy talán fejlődik majd annyira a fül, hogy valamikor rögtön ráismer, hogy ez a kikutathatatlan természet motívuma és semmi más?! Akkor majd, oh akkor a diadalmas programzene még ilyeneket is tud pregnánsul kitejezni:

— Kedves barátom, kölcsönözzön nekem a jövő keddi szaf forintot!

Bizony, bizony, szédületes tévedése ez az irány-zat egy óriási lángelmének. Mert Strauss Richard ta-gadhatatlanul zseni, akinek instrumentálása csakugyan nem sejtett tökélyt jutott. Csupa tudás és képesség, minden alkotó erő nélkül. A *Filharmóniai Társaságot* pedig kérjük, hogy most már aztán ne szólaltassa meg Strauss Richardot mindaddig, amíg az emberi fül — a Strauss-imádók hite szerint — megjelelően nem tö-keletesbül.

Ezek azzal vigasztalódnak, hogy bezzeg Wagner sem értették meg mindjárt. Istenem, ha mindenkiből előbb-utóbb zseni lesz, akit most nem értünk, akkor a jövő nagyon sok egyetemi tanárra hoz dícsőséget. Csak hogy ez nincs így és az emberek föltöttébb vissza-élnék a zsenik bajaival.

Manapság divat, hogy mihelyt valaki paralitikus lesz, azt hiszi, hogy ő Maupassant volt.

Külön élvezetet nyujtott ma este a közönség fiziognómája. A *Fliegende Blätter* husz évfolyamában nem látni annyi karrikaturáját az álmétködó unalom-nak, a letört kíváncsiságnak és a csöndes butulásnak, mint ma este a Vigadóban, mialatt „Zarathustra akként szól,“ ahogyan szól. A szimioniai költemény elhangzása után a közönség lassan-lassan magához tért és riadó tapsviharral köszönte meg Kerner István-nak és a kitünő zenekarnak a nehéz munka remek tolmácsolását, nemkülönben a beállt csöndességet is. A közönség, mint egy ember fölöshajtott:

— Istenem, mennyi fáradságba kerül ilyen kis gyönyörűség!

Beír Teréz, a kiváló alténekesnő, aki már tavaly közönségünk kedvence lett, megbocsátja nekem, hogy csudás művészetét az idő rövidsége és cikkem hosszúsága miatt ezuttal nem tudom kellőképpen méltatni. Mindenki örvend, hogy ezt a nagy művésznőt a jövő héten még két hangversenyen is lesz alkalmunk ünnepelni.

(G—ly.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A **Budapesti Filológiai Társaság** ma délután Heinrich Gusztáv elnökléte alatt ülést tartott az Akadémia heti üléstermében. A felolvasások során Némethy Géza jelentést tett készülő új munkájáról, amely Persius szatirának magyarázatos kiadása lesz. Utána Tolnai Vilmos olvasott fel, aki kimutatja, hogy Arany János egyik legszebb balladájához, az *Endre királyfjához* a tárgyát Feszler és Szalay László törté-neti munkáiból és Mikes Kelemen egyik leveléből merítette. Végül Cserhalmi Samu pénztáros bejelentette, hogy a Társaság alapítványainak összege 3445 korona. A tagok száma 745.

EGYESÜLETEK.

(A **Lórántffy Zsuzsanna-egyesület**) ma délután tartotta évi közgyűlést a református gimnázium egyik termében Szilassy Aladár nélnökléte alatt. A közgyű-lés imádsággal kezdődött, aztán az elnök rövid visz-szapillantást vetett az egylet tüzéves működésére s örömmel jelentette az egylet szép fejlődését, legjob-ban bizonyítja ezt, hogy míg tennálásának első évé-ben a bevétel 90 forint, a kiadás 80 forint volt, az elmúlt esztendőben 20,000 korona bevétellel szemben mintegy 16,000 K. kiadás állott. *Deszoffy Emma* egyleti titkárnő változta az egylet tavalyi tevékenységét, el-mondta, hogy az egylet által felvartott cseled-othon és cselednevelő-báz minden tekintetben megfelel hiva-tásának. A titkári és pénztári jelentést a közgyűlés tudomásul veszi.

MŰVÉSZET.

□ **Négy új Zichy-kép.** A Nemzeti Szalon *Zichy Mihály* kiállítása megint négy új képpel gazdagodott. Egyik különösen érdekes darabja az új szerzemény-nek egy nagyobb kompozíció, mely illusztrációul ké-

szült *Lermontoff* Démonához; a másik egy színes krétarajz *Feltételek* címmel, a mester bájos genrejei közül, míg a többi kettő két ifjúkori olajfestmény: *Stadiumok* Zichy művésztelnek első etapejából. Az új művekkel a Zichy-kiállítás immár több, mint száz darabból áll. Holnap, szerdán délután 5 órakor *Pekár Gyula* tart felolvasást a Nemzeti Szalonban *A modern művészet alakulása* címen.

Erzsébet királyné szobra.

Budapest, február 12.

A királyné szobrára kiírt pályázat sorsán egyre növekszik a közvélemény megütöközése. A zsüri írásban adta ki magáról, hogy az elvi döntés tekintetében a *külföldi meghívott szakértők* véleményéhez csatlakozott.

Ez azt jelenti, hogy három idegen művész kíméletlenül deaváult a szoborbizottságot. Mert a szoborbizottság az emlékmű helyéül — a királyi akaratral egyezően — a Szent-György-tér közepét jelölte ki. Az akkori kormányelnök a parlament színe előtt ezt egyenesen mint a királyi óhaját jelentette be s a szoborbizottság ennek folytán a pályázati hirdetés szövegében kifejezetten kímelte, hogy a szobor a pályázó művészek kezéhez juttatott térrajzon kitüntetett területre állítandó föl. Magán a térrajzon a Szent-György-tér közepén egy kör volt vonva s ebben e szavak álltak: *Erzsébet-szobor helye*.

Később a szoborbizottság határozatilag kimondta ugyan, hogy ez a pályázati feltétel ugy értendő, hogy a szobor a Szent-György-tér bármely pontjára juthat. De hangsúlyozzuk, hogy ez az értelmezés, amely inkább megfordítása az előző határozatnak, soha nem hozott nyilvánosságra. A bizottság nyilvános álláspontja tehát az volt, hogy a szobornak a tér közepére kell jönnie; s volt ezenkívül egy rejtett álláspontja is, amely szerint a művész a tér akármelyik pontjára komponálhat.

Ezzel szemben mit mondatott ki a három idegen művész a zsürivel? Azt, hogy az emlékműnek csak egyetlen alkalmas helye van: a *Várhegy pesti szélé*; minden egyéb megoldás, *Schmitz* ural szöve, merő abszurdum.

Lám, a szoborbizottsággal ugyan keményül bántak el az idegen vendégek. Mert a szoborbizottság nyíltan a tér közepére, rejtetten pedig a tér bármely pontjára szánta a szobrot. Vajjon miként fogja a szoborbizottság az 6 álláspontjának e gyökeres felrugását fogadni?

Az idegen művészek, akik a Várhegy pesti szélét mondták az egyetlen helyes megoldásnak, következetesen jártak el, mikor azt a négy pályaművet, mely a pályázati hirdetés lelkiismeretes követésével a Szent György-tér közepére volt komponálva, kutyába se vették. Sem meg nem jutalmazták, sem meg nem vásárolták ezeket a terveköt, amelyeknek az volt egyetlen bűnük, hogy a szerzők jóhiszeműen hozzáalkalmazkodtak a korona óhajához, a kormány hivatalos kijelentéséhez és a pályázati hirdetésnek későbbi tiltkos értelmezés által még el nem csavarított szövegéhez. Pedig volt e tervek közt egy, a Róna József, amely egy elkölben és ki-tűnően alkotott monumentális királynét hozott s mely a tér közepére való komponálás óriási nehézségeit emberül megoldotta, mely nehézségek elől a többi pályamű úgy menekült el, hogy a szobor helyéül a Szent-György-tér helyett a Bástya-fokot választotta.

A Fadrusz művének is az volt a végzete, hogy voltaképpen a Szent-György-tér közepére volt szánva s csupán alternative a bástyafokra. Nála is halálos bűnül tudta be a három idegen s a hozzájuk szegődő zsüri, hogy becsületesen igyekezett megvalósítani a királyi óhaját, a kormány hivatalos nyilatkozatát és a pályázati hirdetés rendelkezését.

Kíváncsiak vagyunk, milyen elégtételt fog a szoborbizottság magának vénni s a zsüri által a bizottsági álláspont elfogadása miatt mellőzött művészeknek adni.

Azt pedig, hogy a magyar szobrászművészetet csakis az igazság rovására lehetett oly szörnyen leteremtetténi pusztán azért, mert a hely tekintetében a három idegen művész más nézetet volt, mint a szoborbizottság, a magyar közönség ámulva és bosszankodva fogja már a legközelebbi órákban konstatálhatni.

(A külföldi jurorok véleménye.)

Az Erzsébet-szobor zsürijebe meghívott három külföldi bíráló: *Bartholdi* Frigyes párisi szobrász, *Jef Lambeaux* brüsszeli szobrász és *Schmitz* Bruno berlini műgyemtemi tanár a *Hírcsarnok* hivatalos jelentése szerint a következőkben összegezte azt a véleményét, amelyet a teljes zsüri elé terjesztett:

Az Erzsébet-emlék zsürijének alulírott tagjai a pályamunkákra vonatkozó véleményüket a következőkben összegezik:

A bemutatott tervek mindegyike annyira hiányos, hogy egyiket sem lehetne feltétlenül és átalakítás nélkül elfogadni. A főleg, hogy az emlék a térnek a Duna felé első oldalán emeltessek, előnyösnek látszik, mert ekként az emlék kiegészítésé a városnak látóképét, melyet az messziről nyújt a szemlélőnek és mintegy azt az eszmét fejezné ki, hogy a város mindkét fele számára készült. Ez az elhelyezés értékes elemeket nyújt, melyeknek felhasználásával ott művészi becsü emlék jöhet létre. Föltételezük — ugymond továbbá a vélemény — hogy ebben az esetben az egész hegylejtőt egyszerű díszítő elemek, feljárók, lépcsők és terraszok tagozná. Összekötve a lejtők alját a térrel és a legnagyobb figyelemmel akként tervezve, hogy egységes nagy-szerű egészzé olvadjanak össze. Gondosan el kellene kerülni a részletek halmozását, amely irányban való túlzás ártalmára volna az emlékeknek. Magának az emlékeknek a silhouette-je ebben az esetben legyen nemes és egyszerű, architektúrája révén érvényesüljön. A tervekben a szobrászati és építészeti rész tanulmányozása és kiképzése nem együtetű. Egyes tervekben a szobrászati körébe vágó részek dolgozása tulságosan pongyola, másokban nincsen megfelelő kapcsolat az építészet és a szobrászat között. És ennek következtében a terv elveszti monumentális jellegét. Néhány tervben viszont az architektúra részletei az emlékmű nagyszerűségének rovására tulságosan érvényesülnek. A tervek általános tanulmányozásából nyert benyomásainkat oda összegezzük, hogy az az eszme, hogy az emlék a térnek a lejtő előtti részen helyezessék el, annak hatása szempontjából legelőnyösebb és hogy ez az eszme megérdemli, hogy a legnagyobb gondtal tanulmányoztassék, ebben az esetben a tér közepe csakis kerti ültetvényekkel volna díszítendő.

Méltányoltuk az *In memoriam sempiternam* (Bálint, Jámor, Zala) jellegű tervet, kompozíciójáért, amelyben van eredetiség és amely alulról kezdve fölfele mindvégig érdekes elemeket tüntet föl, mind-amellett fontos fogvaalkozásai vannak. Sok a részlet a hegylejtőn és monumentális befejezése nem eléggé nagyszabású arra, hogy a hatalmasnak a benyomását gyakorolja. Ami a szobrászati részt illeti, ez nincsen elegendő szabatosan kifejezve. Az egyes alakokból nem vehető ki eléggé, hogy mi szerep jut nekik az általános silhouette-ben és összelüggésük az architektúrával sem világos; sokkal inkább elmerültek határozatlan, zavart rendszerekben, semhogy eme szerepük méltatható volna. A részletek vizsgálatába nem akarunk belebozsátkozni, e tekintetben bizzunk a művész tehetőségében, hogy azt ömaga fogja megítélhetni, hogy mi az aránytalanul kicsi, mi az aránytalanul nagy viszonyítva az emlék általános mértékéhez.

Az *Anima pia* (Strobl és Gerster) jellegű pályamű általános koncepcióját szintén méltányoltuk. A hegylejtő díszítésének eszméje, mely feljáróival és vizesével hozzájárul az emlék érvényesüléséhez, megérdemli, hogy figyelembe véssék, noha a koncepció rendszertelen és zavart, melyet nagyon behatóan kellene tanulmányozni és egyszerűsíteni. Az eszme is, hogy a kompozíciót kupola koronázza, igen megfelelő, amennyiben figyelemmel kezeljük, de hiba, hogy a kompozíció aljának és befejezésének tengelye nem ugyanaz. Általában valamely kupola alkalmazásának az az előnye, hogy a királyné alakját igen kedvező módon mutathatja be; ha a művész az álló alakot ülő alakokkal cserésni föl, ennek talán az az előnye volna, hogy a szobor silhouette-je teltebb lenne.

Azt tartjuk, hogy a terv szobrászati része több eredetiséget tüntethetne fel egyes részeiben, de meg vagyunk győződve arról, hogy a művész, aki nagyon ügyesnek látszik, képes lenne a hibákon javítani a kivétel alkalmával.

A *Magyarország nagyszonyja* (Telcs és Tóri) jellegű ellátott tervnek jellege az, hogy hatása egy a magasba törő oaszlopzerű motívumra van alapítva, mely komoly figyelmet érdemel, annál az előnyét fogva, hogy igen messziről teszi láthatóvá az emléket. E motívum szerencsés ellentétet alkot a szomszédos épületek vízszintes vonalaival arra az esetre, ha a tér elejére a hegylejtő szegélyére állítatik. Mindenképpen szükséges, hogy a főmotívum az oldalrészek architektúrájában támaszt nyerjen akképpen, hogy tömörebb oldalnézetet adjon és jó összelüggést teremtsen az emlék és a hegylejtő

díszítendő része között. A szobrászat körébe vágó része, mint dombormű helyesen van kiképezve és a tömegnek összefüggése az architektúrával szép összhangot eredményez.

Ami a *Nemzet oltára* (Fadrusz, Korb és Giergl) 'elégjű tervet illeti, azt hisszük, hogy az emlék architektónikus szempontból véva főleg pedig mint koronája a lejtőnek, szegényes és kuszált lenne. Hátsó része fogvatékos látványt nyújtana még akkor is, ha arra a helyre tételnék, ahová gondolva van. Ez az emlék inkább valamely templom, vagy, más zárt helység kápolnája lehetne, mely kis méretben értékes anyagokból volna elkészítendő. E terv szort tehet népszerűségre, de ellenkezik a monumentális művészet nagy elveivel.

Azt hisszük, hogy a művészeknek a második mérkőzés alkalmával a legnagyobb figyelemmel kellend lenniük a művészet ezuttal szoban forgó két ágának követkeleményei iránt és nem volna szabad semmit elhanyagolniuk arra nézve, hogy amennyire csak lehet, világosan fejtszenek ki mindent és tisztá képet adjanak a kiviendő emlékről.

Bartholdi, s. k.

Jef Lambeaux, s. k.

Bruno Schmitz.

A külföldi bírálók, *Bartholdi* Frigyes párisi szobrász, *Jef Lambeaux* brüsszeli szobrász és *Schmitz* Bruno berlini műgyemtemi tanár ma délután utaztak el *Budapestre*. Tegnap a záró-ülés után megkapták a pályázó művészek által beadott magyarázó szöveget francia és német nyelven és ezután *Bartholdi* párisi szobrász külföldi bíráló társai nevében is meleg köszönetet mondott *Ráth* György végrehajtóbizottsági elnöknek és *Radics* Jenő miniszteri tanácsos előadónak alapos munkálataikért. A sajtó holnap délelőtt kilenc óratól négy óráig tekintheti meg a pályamunkákat, a nagyközönség pedig péntektől fogva naponkint kilenc-től négyig díjmentesen.

(A király a Múcsarnokban.)

A király ma délután egy órakor *Lichtenstein* herceg főudvarmester és báró *Apor* örnagy kíséretében megjelent a múcsarnokban, ahol fogadására egybegyűltek: *Szél* Kálmán kormányelnök, gróf *Széchenyi* Gyula személye körüli miniszter, *Walliscs* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Ráth* György főrendiházi tag, az Erzsébet-szobor végrehajtó-bizottságának elnöke, *Feszty* Árpád festőművész, továbbá a Képzőművészeti Társulat részéről: *Telepy* Károly műtáros, dr. *Ambrozovics* Dezső titkár és *Tolnay* Béni segédtitkár. Ugyancsak nagyszámú úri közönség volt jelen, amely a *Feszty* képnél időzött. A királyt a miniszterelnök fogadta a Múcsarnok lépcsőzetének alján. A király megállott az alsó lépcsőn és szétnézet a hatalmas térségen. Meglátta a Szép-művészeti Múzeum építkezését és megkérdezte a miniszterelnöktől, hogy mikor lesz kész?

— Két-három év múlva, felség — felelt *Szél* miniszterelnök.

Majd az ezredéves emlékművet nézegette a király és hosszasan vizsgáelta Gábor arkangyal ércalakját. Aztán bement az előcsarnokba, ahol a miniszterelnök bemutatta *Ráth* György főrendiházi tagot, az Erzsébet-szoborbizottság elnökét, akinek a kalauzólása mellett rögtön a szobornak megtekintésére indult. *Ráth* elnök részletes jelölőgósítással és bő magyarázatokkal szolgált a pályaművekről. A király megjegyezte, hogy a műveket a külföldi zsüri-tagok előadásából már ismeri és most is látja, hogy a művészek mind komoly, lelkiismeretes munkát végeztek.

A pályamunkák megtekintése háromnegyedóra hosszág tartott, ami után a király a látótokan megelégedését fejezve ki, megköszönte *Ráth* Györgynek a szíves kalauzólást és a *Feszty*-terembe ment át, a művészek hármas képét megtekintendő. Itt *Szél* Kálmán kormányelnök mutatta be *Feszty* Árpádot a királynak.

— Ugy-e bár Firenzében festette ezt a képét? — kérdezte a király és hozzátette:

— Nagyon szép, komoly munka. Örvendek, hogy ilyen komoly művet láttok, amelyhez hasonló az utolsó időben nem igen festettek a művészek.

Ezután *Feszty* megmagyarázta a kép mind a három részét, mi közben a királynak feltűnt, hogy a művész *Máriát* öregnek festette. Meg is jegyezte a király:

— De öregnek is kellett lennie, mert Megváltónk harminháromesztendő korában halt meg.

Majd *Szél* Kálmán és *Walliscs* Gyula miniszterek fölhívták a király figyelmét a kép egyes kiválóan szép részleteire és a kormányelnök közben így nyilatkozott:

— A kép mégsem egészen komor, mert kifejezi, hogy a halál után a megváltás jön és a jövendő reménye sugárzik rajta.

— Csakugyan így van — felelt a király.
— *Walliscs* miniszterhez fordult azután s így szölt:

— Es nem szeccszó.
— Pedig felséged vett már szeccszósi képet is Bécsben.
— Valóban, nem is emlékezem már rá — mondta a király elmosolyodva.
Végül Fesztyhez fordult:
— *Igazán szép kép, igazán szép alkotás. Örvendek, hogy láttam.*
Ezután a jelenváltoktól elbucsuván, egyenesen a budai várakba hajtatott vissza a király.

Hir szerint, komoly a szándék arra nézve, hogy Feszty Árpád képét a Szépművészeti Múzeum számára megvásárolják. A kép ára, nem mint híresztelték 100.000 forint, hanem csupán 40.000 forint.

MULATSÁGOK.

(**A Hangverseny és táncmulatság.** A Budapest székesfővárosi III. kerületi *Munkás-Kasszinó Vészi József* urna védnökségével a munkanélküliek felségélyezésére s a kaszinó könyvtár javára *Hegyi Aranka*, *Varsányi Irén*, *Tollagi Adolf* és *Kemény Arthur* közreműködésével február 22-ikén az ó-budai Koronavígadó termeiben hangversenyt és táncmulatságot rendez. A hangverseny kezdete 9 órakor. Személyjegy ára 1 korona. A tánczenét a cs. és kir. 86-ik számú gyalogezred zenekara szolgáltatja. Jegyek a meghívó előmutatása mellett a kaszinó elnökségi és választmányi tagjainál, valamint naponta a kaszinó helyiségében (III. ker., Lajos-utca 110. szám alatt) kaphatók.

(**A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének vizsgálóbizottsága** dr. *Műnnich Aurél* országgyűlési képviselő elnökségével érkezőket tartott, amelyen elhatározták, hogy március 6-án a Royal-shálló nagytermében tanácsot rendez az egyesület; az estély jövedelmének egy részét a Magyarországi Hirlapok Nyugdíjintézete alapjának ajánlják fel. A rendező-bizottság tisztikara a következőképp alakult meg: dr. *Műnnich Aurél* elnök, *Lukács József* és *Székhely Ferenc* társelnökök, dr. *Beck Gyula*, *Gerő József*, *Szécsi Lajos* és *Zala Adolf* alelnökök, *Reiman Gyula* és *Bányi Oszkár* titkárok, *Kotányi Rezső*, *Gargelyi Ede*, *Keller Béla* és *Zoltán Emil* háznagyok, *Hollay Rezső*, *Steinfeld Sándor* és *Weil Artur* pénztárnokok, *Fuchs Leó* és *Gárdonyi Henrik* ellenőrök, *Gerő Nándor*, *Havasi Rezső*, *Kalotai Sándor* és *Hercz Géza* jegyzők.

(**Mulatságok.** *Bákos-Keresztúren* a Munkásotthon Polgári Kör kedden kedélyes estét rendezett, amely vidám jó hangulatban egész reggelig tartott. Jelenváltak:

Asszonyok: Heretikné Mariska, Pintér Gyuláné, Janosé Jánosné, Esztojanovics Jenóné, Hilberth Rezsóné, Váry Jánosné, Kovácsovics Jánosné, dr. Rácz Miksáné, Csornay Károlyné, Szekeres Károlyné, Stepan Aladárné, Nemes Jánosné, Pilius Jenóné, Törzsek Gyuláné, Dominis Sándorné, Bíró Jenóné, Feszt Gyózóné, Major Adolfné, Arenberger Nándorné, Sonheitt Lajosné, Roth Lajosné, Ökrös Jánosné, Genes Károlyné, Schochters Otóné, Bárdos Józsefné, Bédai Elekne, Lidloff Agostné, Pásztor Istvánné, Travnik Lajosné, Tarios Lajosné, Szűcs Rezsóné, Fehér Kálmáné és Poeszt Károlyné, Breitfeld Alajosné, Bánó Desszóné.

Leányok: Stoloz Teréz, Cseller Margit, Liegelt Róza és Margit, Feszt Etel és Jolánka, Major Olga és Jeney Ilonka és Margit.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szentpéteri Sára ügye a kir. táblán.** Élénk emlékeztetben van még az a szenzációs ítélet, amelyet a Kuria ezelőtt két évvel hozott *Szentpéteri Sára*, a férjgyilkossággal vádolt kunhegyesi asszony ügyében. A törvényszék és a tábla bizonyítékok hiánya miatt felmentette *Szentpéteri Sárát* a súlyos vád alól, a Kuria ellenben *összetett bizonyítékok alapján* elítélte életfogytig tartó fegyházra. Az elítelt asszony védője, dr. *Kerekes Géza* szolnoki ügyvéd perújítás iránt folyamodott a bírósághoz. A perújítási kérvény ma érkezett a tábla íktárhivatalába. Az ügy előadója *Ráth Zsigmond II.* büntetőtanácsbeli bírő lesz.

§§ **Falkai László.** *Falkai László* budapesti pénzeszelelvő 1901. május 29-án 40.000 koronát tartalmazó pénzeszelevelet vett át a postán kézbesítéssel végett. A levélhordó ezzel a pénzzel kiszolgált Amerikába. A családjának írt levelezőlap után azonban rájöttek tartózkodási helyére, New Yorkban elfogták, hazaszállították és 1200 korona híján megtalálták nála az elcsikasztott pénzt. A budapesti törvényszék *Falkai* hivatali sikasztás büntetéseért 3 évi fegyházra ítélte. A kir. ítéletőtlábla I. büntető tanácsa, *Zubovich* Román bírő előadásával ma foglalkozott ezzel az ügyvel. A tárgyalás során *Baloghy György* főügyész helyettes visszavonta az ügyesség semmisségi panaszát, mire a tábla, *Vassonyi Vilmos* országgyűlési képviselő védelmének előterjesztése után a büntetést egy évi börtönrre leszállította és abból is 4 hónapot kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

Nyiltér.

Dr. FABINYI J.
specialista — volt kórházi szakorvos,
rendel nemi betegségek ellen
délutól 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körút 12. főemelet.

Külön értesítés helyett.

Szántói Dr. Köröly József és neje, születtét *Katzen Gabriella*, egy maguk, valamint fiaik *Kornél* és *Pál* és az összes rokonság nevében megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett leányuk, illetőleg nővérük

Margit

életének 24-ik évében, f. hó 11-én éjjel, rövid szenvedés után jobblétre szenderült.
A drága halott hült teteme f. hó 13-án a. u. 1/23-kor fog a kerepesi-úti Izraelita temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1902. február hó 12-én.

Aldás és béke lengjen hamvai fölött.

Csendes részvétet kérünk.

(Az e rovat alatt közöltneknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, február 12. Bár *Calice* konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövét Triestből ideérkezett.

Róma, február 12. A *Patria* értesülése szerint egy osztrák-magyar hajóhadosztály fog megja látogatni a főbb olasz kikötőket.

Péterváry, február 12. A Don mellékén levő vasgyártelepen ma robbanás történt, melynek következtében három bányász meghalt, kilencen pedig súlyosan sebesültek meg.

Berlin, február 12. Tegnap este a királyi kastélyban ebéd volt, amelyen megjelent *Henrik* herceg, *Bülow* birodalmi kancellár és *White* amerikai nagykövét a nagykövetség tagjaival. *White* nagykövét közt egy Washingtonból kapott táviratot, amelyben a külügyi hivatal arról értesíti, hogy *Roosevelt* elnök fiának az állapota javult. *Vilmos* császár és az amerikai nagykövét kikísérte a pályaudvarra *Henrik* herceget, aki félélkor Kieibe utazott.

A trónörökös Péterváron.

Péterváry, február 12. A tegnapi ndvári bálon *Miklós* cár testőr-huszárezredének egyenruhájában, *Ferenc Ferdinánd* főherceg pedig a bugi dragonos ezred egyenruhájában jelent meg. A főherceg a négyest *Fedorovna Alexandra* cárnéval és a otiliont *Pavlovna Mária* hercegnővel táncolta. A cár és a cárné élénken társalgott a főherceggel. Bár *Aehrenthal* osztrák-magyar nagykövét, *Kinsky* herceget, gróf *Mennsdorff* és gróf *Kinsky* követségi tanácsosokat a cári pár többször belevonta a beszélgetésbe. A főherceg kíséretét és az osztrák-magyar nagykövetség tagjait is hosszabb megszólítással tüntették ki a felségek. Különösen feltűnt az est folyamán *Alexandrovics Mihály* trónörökös nagyherceg és *Ferenc Ferdinánd* főherceg nyájas érintkezése. A bál nagyon intim jellegű volt.

Péterváry, február 12. *Miklós* cár kívánáságra *Ferenc Ferdinánd* főherceg délután 3 órára halasztotta elutasítását, hogy jelen lehessen a cár és a cárné mai reggelijén, amely a téli palotában volt családi körben. A délelőtti folyamán a főherceg megnézte az Eremitage műkincsét. A főherceg pétervári tartózkodása rendkívül szives, családi jellegű volt.

Péterváry, február 12. *Ferenc Ferdinánd* főherceg ma délután 3 órakor visszautazott Bécsbe. A vasóví pályaudvaron a Preobraszenski-ezred egy százada foglalt állást. Kévéssel 3 óra előtt *Miklós* cár, *Alexandrovics Mihály* trónörökös nagyherceg és *Ferenc Ferdinánd* főherceg érkeztek meg egy fogaton. A disz-örség tiszteltelt és a katonai zenekar az osztrák himnusz jatszotta. A főherceg a legszívvelibb kézzsorszáttal bueszozott el a cártól és azután a nagyhercegektől, az osztrák-magyar nagykövetség tagjaitól és a többi megjelent személyiségektől. Az udvari vonat lassan elindult. A kirendelt orosz urak *Vasóví* kísérik a főherceget.

Az osztrák helyzet.

Bécs, február 12. A prágai tartományi főher-
vényszék elnöksége javaslatot tett az igazságügy-
miniszteriumnak két új törvényszéki bírő kinevezése
iránt. A javaslat szerint három cseh és négy német bírót

kellett volna kinevezni. A törvényszék előterjesztését azonban *Rezek* oseh miniszter közbelépésére módosítás céljából visszaküldték Prágába. *Wessely*, a tartományi fő-törvényszék elnöke ebben az ügyben Bécsbe érkezett.
Bécs, február 12. Gróf *Veter* elnökléte alatt a képviselőház ülésstermében konferencia volt, amelyen a reichsrath valamennyi pártja képviseltette magát. A tanácskozás célja volt mindazon kérdések megvitatása amelyek a brüsszeli cukor-konferencia kapcsán felmerültek. Pénteken délután újabb tanácskozás lesz, amelyre meghívják mindazokat a képviselőket, akik a cukorépa-termelés és a cukorgyártás terén érdekel-
vők. Ugyanakkor bizottságot fognak választani a szükséges lépések megtétele céljából.

A szerb trónörökös.

Péterváry, február 12. Jól értesült diplomáciai körökben megőfoltják azt a hírt, hogy *Karagyorgyevics* Péter hercegnek Péterváron lakó fiát, *Sándor* herceget szerb trónörökösnek akarja kikiáltani. Oroszország és Ausztria-Magyarország elhatározták, hogy nem tárnak semmiféle külső beavatkozást Szerbia trónörökösébe *Karagyorgyevics* herceg pedig tud erről.

Az angol-japán szövetség.

Yokohama, február 12. Az Anglia és Japán közt létrejött szövetségi szerződés a parlament elé való terjesztése alkalmával a miniszterelnök kijelentette, hogy a szövetség tényleg offenzív és defenzív szövetség.

Yokohama, február 12. A miniszterelnök ma közölte a parlamenttel, hogy január 30-ikán aláírták az angol-japán szövetségi szerződést, melynek célja fenntartani Khina és Korea integritását és a békét.

London, február 12. Az alsóházban *Campbell Bannerman* kérdi, vajjon a kormány szándékozik-e további iratokat előterjeszteni a Japánnal kötött szerződésről és közelebbi felvilágosítást adni a háznak. *Balfour* a kinostár első lordja azt válaszolja, hogy nem tudja, hogy még további iratok volnának elő-terjesztendők. Nem hiszi, hogy a közzétett okmányok bármely magyarázatra szorulnak. Ezek magukért beszélnek és világosan megmutatják, a kormány eljárásának okait.

A párbaj a német parlamentben.

Berlin, február 12. A birodalomgyűlés ma ismét a párbaj-kérdést tárgyalta. *Lensmann* elfogadhatatlannak tartja Gröber határozati javaslatának első részét, hogy a párbajt a testi épség ellen irányuló közönséges büntetésekre fennálló büntetések alá vonják. Az indítvány másik két intézkedéséről lehet vitaikozni.

Levetzow Gröber határozati javaslatának első két pontját nem tartja elfogadhatónak, *Sonrader* indítványát inkább el lehetne fogadni. Elsősorban a párbaj okát, a becsületértéket kell megakadályozni. *Stadthagen* kifejté, hogy a párbaj nem ó-német szokás, nem is német eredetű.

Gröber megokolja határozati javaslatát, mely nem az elretentés, hanem a megtörési teoriáján épült fel. A párbajozó nem mindig tiszteltreméltó okokból jár el. Szét kell tépni azt a glóriát, melylyel a törvényhozás a párbajt övezi. Annak akarjuk feltüntetni, ami valójában, az élet ellen való büntettnék.

A belga szocialisták.

Brüsszel, február 12. A képviselőház mai ülésén megkezdtek az általános vitát az általános szava-
zati jogra vonatkozó indítvány fölött. *Bethunet*, aki jelentését előadja, a szocialisták „*csaló! tolvaj!*”-kiáltásokkal fogadják. Szemére vetik, hogy a választói lajstromot meghamisította. *Bethune* azt válaszolja, hogy az esküdtészek e vád alól felmentette őt.

Smeets (szocialista) folyton hevesen támadja *Bethunet*, bár az elnök megvonta tőle a szót. Az elnök berekeszté az ülést és felteszi a zárlat.

A jobboldal tagjai a baloldal zalap tüntetéseit közt felállottak.

A szocialista képviselőket, mikor a hásból el-távoztak, nagy néptömeg élénken üdvözölte.

A spanyol zavarok.

Barcelona, február 12. A főmunkások kihá-gásai egyre tartanak. Több helyen verekezés volt, miközben lövéseket tettek és néhány ember megsebe-sítettet.

San Sebastian, február 12. A tegnapi hushagyó-keddi ünnepek alkalmával itt rendezések voltak. A tömeg kövekkel dobálta a rendőrséget, mire a a csendőrség közbelépett és többször lött. Hét embert letartóztattak.

Közgazdasági távirat.

Berlin, február 12. A pénzügyi és pénzügyi nagy lett, hogy a Seehandlung nevű bankesoport nagy összeget terített vissza a szindikátus tagjainak a 30%-os kölcsönre. Ennek következtében 1 1/2%-ra szállt le a magánkamatbázis s 1 1/2% melletti nem lehetett pénz elhelyezni.

KÜLÖNFÉLEK

Esteledés.

Fejét az illatos rózsá lehajtja,
Halk esteli árnyba vész az olajfa,
A rózsá s a myrtus sugva beszél,
Pihen a szél.

A hullám elecsútl, ráhullt a szender,
Alomszerű ködben alszik a tenger,
Halvány színek futnak át a vizen,
Minden pihen.

Pihen a képzelet, szárnya lehajtja,
Nem rezdül a vágak sutogó hangja;
Pihen a tenger, a szél s a szívem ...
Minden pihen.

Szalay Fruzsina.

Udvari bál.

A budai várakban tegnap lezajlott udvari bálon káprázatos pompával mutatkozott be az amugy is pazár bási divat. A nők szépségét fejedelmi vagyon erő ékszerrel emelték és méltó ragyogással illeszkedett hozzájuk a keret: a pilléktől lényes, selyemtől suhogó, csipkéktől libbenő toiletté.

A sok szép bál ruha közül különösen kitűnt Klotild főhercegnő toilettéje. Szüvetje nehéz sárga double duchesse volt, melyet egészen elborított egy drága pointe de Venise garnitúra. Ennek csipkealapja dusan tele volt himezeve ezüstpillékekkel. Az alj hosszú uszályban végződött, körül dus mousseline de soie plissével szegélyezve. A derék selymét is csipkehuza takarta; kivágása a la com volt és köréje mousseline de soieval és valódi csipkéből végtelen elegánsan megkomponált dísz simult. A bal oldalon egy gyöngyörű, sárga mákvirág-bokrétá pompáztatott.

Erzsébet főhercegnő leányos bájával összeállított fehér ruhában jelent meg. A duchesse alsóruhára habos lengeséggel borult egy ezüsttel gazdagon himzett fill. Az alj szegélyét széles himzett tűllódor adta, míg térdmagasságban ezüst-tűllből húzott fodrosokkák rezegtek, melyeknek csillogó, libegő ráncba — egyenlő távolságban egymástól — négy apró gyöngyvirágbokrétá volt tűzve. A derék egészen el volt borítva tűllettel, a la com kivágással készült, mely köré dísznek ezüsttűllből és selyemmuszlinból szabott fodrok voltak alkalmazva. A bal vállon ezek közé is egy gyöngyvirágbokrétá volt tűzve.

Báró Dániel Ernőné sárga duchesseruhája crysanthemumokkal volt beszőve. A hosszú uszályban régzódó aljon valódi csipkéből és sárga selyemmuszlinból összeállított arrangement díszlett, melyet fölül kétujnyi széles ezüst és gyöngyház pillékek

hímzett csipkebetét szegélyezett. Az övtől az aljvont széléig, egymástól egyenlő távolságban alkalmazott, hat sor, pillékekkel levart betét futott le. A derék elől osucosan végződött, hátul magas ezüstpillékekkel levart óv volt rajta. Az a la cour kivágást háromsoros, kerrek csipkegallér keretezte. Ez is dusan ki volt varrva pillékekkel, míg lényes ráncai közé három különböző árnyalatú, ibolyaszín bársonyszalagból bogozott csokor volt tűzve.

Wekerle Sándorné egy remek Paquin-ruhát viselt, melyet annak mesterkeze Empire genreből alkotott meg. Ivoir crépe de Chine chérie volt a szüvetje. Az egybeszabott, fehér taffetos bélsőre hosszú uszálylaj omlott a felső szüvet, alul en forme fodor volt rajta, melyre széles szegélyt öltött egy áttört aranyhímzés. A fodron merész ívekbe hajtott, rózsaszínnel alátett valódi vieux Venise csipkebetétek voltak, melyek köré ellentétes ívekbe hajtott rózsafüzérek fonódtak. E füzérek virágait festett pannerózsák adták, amelyek sűrűn tele voltak himezeve arannyal. A csipkebetétek is arannyal voltak átszőve. Rózsafüzérek képezték a derék boleróját is, mely fölött a mellett egészen elborították a rózsaszín selyemmuszlinra fektetett, aranszővű selym Venise betétek. A béleletlen ujjak rózsaszín gaufré selyemmuszlinból szabva, külön részben estek le a vállról, míg a derekat a vállon keskeny, különálló rózsafüzérek tartották.

Bathány Józsefné grófné rózsaszín duchesseruhában jelent meg, mely egészen ki volt varrva gyöngyház-pillékekkel és gyöngyökkel. Az uszályos alj szegélyenként alkalmazott mousseline de soie és valódi csipke tette lebegővé. A derék ugyancsak egészen ki volt himezeve ezüstpillékekkel és gyöngyökkel, még a kis csipkeujjakat is szinte eltakarta a ragyogó dísz. Az a la cour kivágás mellett egy gyöngyörű, rózsaszín rózsabokrétá díszlett.

Wlassics Gyuláné pointe laie csipkével borított fehér duchesse-ruhát viselt. Az empire szabású toiletté alját dus selyemmuszlin-fodor szegte. A derék is egészen be volt vonva pointe laie-csipkével. A négy-szög kivágás gyöngyörű díszét egy ezüsttel vegyes, rózsaszín rózsabokrétá adta. A derekat kis csipkenjjak egészítették ki.

Almády Gyöngygné grófné fehér crépe de Chine ruhában jelent meg melynek lehelteknyű szüvetje 10 centiméternyi közökben csipkebetétektől volt áttörve. A crépe de Chine sávkor noend d'amour mintában ezüst pillékekkel voltak kihimezeve. Az aljon egy valódi csipkéből és selyemmuszlinból fűzött fodor libegett. A derék szüvetje szintén csipkéből és himzett sávkorból volt összeállítva, a la cour kivágása valódi csipkével szegélyezve és két oldalán két dus ezüst noend d'amour rezgett.

Hadi-Barkóczy Endréné grófné fehér duchesseruhát viselt, mely csak úgy ragyogott a pazon alkalmazott ezüst pillehímzéstől. Az aljon dus valódi

csipkefodor volt. A himzett derék a la cour kivágását a tulajdon csipke díszítette.

Zichy Vladimir grófné fehér duchesse ruhájára puha redőzben egy esodaszép pointe de Venise-csipke borult, amely sűrűn ki volt varrva ezüsttel és Cluny-betétekkel. A derék is be volt vonva, a la cour kivágása közé ritka eleganciával valódi csipke és mousseline de soie volt tűzve.

Blaskovich Elemérné, született Waldeck Kornélia grófné fehér brokát ruhát viselt. A hosszú duchesse alapba organovirág-bokréták voltak beszőve, amelyek mindegyike ezüst pillékekkel volt kivarrrva. A hosszú uszályos aljon ékalakban valódi csipkéből fűzött fodor volt, szintén ezüst pillékekkel kihimezeve. A derék a la cour kivágása köré, fichu alakban drapírozott, valódi csipke simult. Ez is dusan ki volt varrva pillékekkel, bal oldalán fehér organából és rózsaszín rózsaból kötött bokréta rezgett.

Inkey Kálmáné sárga selyemruhája vörös, festett virágokkal volt telezőrva. Az alj díszét a hosszú uszály adta. A derék a la cour kivágását sárga selyemmuszlin és ezüstcsipkéből kombinált dísz szegélyezte.

Matlekovics Sándorné fehér brokát-ruhája nagy crysanthemumokkal volt beszőve. Az alj díszét két sor széles, ugyancsak festett és himzett bordure képezte. A derék négy-szög kivágása köré rózsafüzér simult, bal oldalára fekte, aranszőlű bársonyszalagból fűzött csokor volt és egy nagy fekete rózsá.

Lukacsich Bóláné ruhája halvány rózsaszínű duchesseből készült, átvonva fehér ezüsttel, kivarrott tűllettel; alul a szoknyán gazdag mousseline-plissé fodor, a derék szintén peulletes tűllet átvonva és mousselin-fichuszerűleg aranzsrozva, a bal oldalon rózsacsokor.

Mind e ragyogó toilették Monasterly és Kusmik utódainak szalonjában készültek. Különös bájával vált ki Erzsébet főhercegnő ruhája. Az iju főhercegnőnek ugyanis is volt legelső bálja és üde szépségéhez oly édesen illett a habkőnyű ruha, hogy Klotild kir. főhercegnő ismételtelen kifejezést adott legfensőbb megelégedésének.

s. b.

+ Az angol művészek nesztora, Thomas Sidney

Cooper, az angol művészlak nesztora, mint Londonból jelentik, 99 éves korában ott meghalt. Csodás tehetségű művész volt s mint ember is igen szorgalmas, éber szellemű s munkás volt élete utolsó napjái. Sidney Cooper 1803-ban született és saját erejéből emelkedett arra a nagy művészi magaslatra, amelyre feljutott. Pályáját mint koositiényező kezdte meg s azután díszletfestő lett. Ebben a minőségében vonta magára a Royal Academy akkori elnökének figyelmét, aki megnyitotta előtte a művészeti iskola kapuit. Ezután rövid időre visszatért szülővárosába, Canterburybe és ott rajztanító lett. De nem sokáig maradt ennél a foglalkozásnál. Festő akart lenni s egy szép napon üres zsebbel nekivágott

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Hr.: SIENKIEWICZ HENRIK.

Nylott az ajtó és megjelent Rzendziannak pufk, vörös arca. Az apród illedelmesen hajolt meg és köszönt.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!
— Mindörökké! felelt Wolodyjovskij. Hiszen az Rzendzian!

— En vagyok! szolt a legény. Ajánlom magamat a kegyeitekbe, uraim! Hol a gazdám?
— A te gazdád Koroban beteg fekszik.

— Az Isten szerelmére, mit beszélsz, uram? Komolyan beteg? Amitől ugyan az Isten ójja!
— Nehéz beteg volt, de most már jobban van. Az orvos azt mondja, hogy meg fog gyógyulni.

— En híreket hozok a gazdánknak a hercegnőről.

A kis lovag szomorúan rázta a fejét:
— Későn jöttél, mert Skrzetuzki már értesült a hercegnő haláláról és mi is ötlet siratjuk és gyászoljuk.

Rzendzian kimeresztett szemekkel bámult a kis lovagra:

— Segítséget! Irgalom! Mit hallok? A hercegnő meghalt?

— Nem halt meg, hanem Kijewben meggyilkolták.

— Melyik Kijewben? Mit beszélsz, uram?
— Melyik Kijewben? Hát te miféle másik Kijewet ismersz?

— Az Isten szent szerelmére, uram, te bizonyára tréfát üzol velem! Hogy történhetett volna ez Kijewben, mikor őt a waladynkai szakadéknak, Raskov közelében rejtették el? Az a boszorkány

azt a parancsot kapta, hogy Bohun visszaérkezéig egy lépésnyire se engedje a rejtekhelyről. Az élő Istenre mondom, ez örüleles dolog.

— Micsoda boszorkány? Kiről beszélsz?
— Horpynáról, jól ismerem a mákvirágot.

Sagloba hirtelen felugrott és kezeivel hadonászott, mint a vízben fulladozó.

— A mindenható Istenre, hallgass Mihály, — szolt. — A Jézus öt sebére, hagyj, hogy én kérdezzem!

A jelenlevők megrémültek, Sagloba oly sápadt volt. Verejtékecspepek üttek ki a homlokára, mint egy tigris ugrott Rzendzian elé, megragadta a legény vállát és szinte ordítva kérdezte:

— Ki mondotta neked, hogy Raskow mellett rejtették el?

— Senki más, mint maga Bohun.

— Te kölyök, megőrültél? bömölte Sagloba a legényt rázva. Melyik Bohun?

— Az Isten szerelmére! Mit ráncigálsz engem, uram? kiáltotta Rzendzian. Hagyj nekem békét, engedj magamhoz térnem, különben tökéletesen megbolondulok. Miféle Bohun? Hát te nem ismered Bohunt?

— Beszélj, vagy leszurlak! — ordított ismét Sagloba. Hol láttad Bohunt?

— Wlodawában. De hát mit akartok tőlem? kiáltotta a megrémült legény. Hát rablógyilkos vagyok én?

Sagloba majd az esztét veszítette, elakadt a lélegzete és hörögve ült, vagyis inkább zuhant a padra; Mihály a segítségére sietett.

— Mikor láttad Bohunt? — kérdezte a legénytől.

— Körülbelül három hét előtt.

— Hát él?

— Hát hogye élne! Hiszen ő maga mesélte el nekem, hogy te hogy összevagdaltad, de kilábolt a sebeitől.

— És ő mondotta neked, hogy a hercegnő Raskow mellett van?

— Ki más mondotta volna?
— Hallod-e, Rzendzian, itt a gazdánknak és

a hercegnőnek az élete forog kockán. Bohun maga mondotta neked, hogy a hercegnő nem volt Kijewben?

— De uram, hogy is mehetett volna Kijewbe, amikor Bohun Raskow mellett tartotta fogva és Horpynának halálos fenyegetések mellett megtiltotta, hogy a hercegnőt elbocsássa bárhová is. Most pedig a gyűrűjét és menlevelet adott nekem, hogy lovagoljak a hercegnőhöz, mert a sebei folszakadtak és feküdnie kell, az Isten tudja, hogy meddig.

Sagloba belekiáltott a Rzendzian beszédébe, fölugrott, két kezével tépte néhány szál haját és orditozni kezdett:

— Az én kis lánykám él, az Isten öt sebére, él! Hát nem ölték meg Kijewben! Ó él! ő él! az én imádottnak!

Az öreg a lábaival toporzékol, nevetett, kurjongatott, végül megfogta a Rzendzian fejét, mellére vonta és összevisszaszókolta úgy, hogy a legény már azt sem tudta, fiu-e vagy lány.

— Ereszd már, uram! — hiszen megfojtasz! Persze hogy él! Es ha az Isten is úgy akarja, össze fogjuk hozni őket! De uram! óh jaj! uram!

— Ereszd már el, hadd mesélje el, amit tud, mert így sohasem értjük meg! — szolt Wolodyjovskij.

— Beszélj, beszélj! — kiabálta Sagloba.

— Kezd előlről, fiam! — szolt Longinus.

— Engedjétek meg legalább, hogy lélegzethez jussak, — szolt Rzendzian, — és hogy becsukjam az ablakot, mert a fülemülék énekétől az ember a maga szavát sem hallja.

— Bort! — parancsolta Wolodyjovskij az inasnak.

Rzendzian először nagy ceremóniával becsukta az ablakot, azután a lovakhoz fordult:

— Az urak meg fogják engedni, hogy lüljek, mert nagyon fáradt vagyok.

(Folytatása következik.)

a vándorlásnak. Valahogyan átkerült a kontinensre s ott úgy éldégt, hogy a korcsmárosnak vagy a feleségének lefestette a képét s ezzel fizette meg a vendéglői számláját. Brüsszelben végre kedvezett a szerencse a művészek s ott mindent elért, amire törekedett. Barátokra és pártfogókra akadt s Verboeckhorenek, az állatfestőnek lett a tanítványa s nemsokára el volt halmozva munkával. Később megmunkált s midőn 1830-ban a kontinensen háróv idők kerekedtek, sietve tért vissza Londonba. Londonban mindjárt az első kiállított képével sikert aratott s Vernon, a híres mecénás is rendelést tett nála. És ettől fogva Cooper híres művész lett s egészen halála előtt néhány napig nem pihent esetéje, mert mindig el volt halmozva megrendelésekkel. Allatképei nagy hirre vergődtek. Különösen a negyvenes években volt virágjában s már ekkor rendkívüli tagja lett a Royal Academynek. Ugy látszik, ezután sok ellenséget szerzett magának, mert 23 esztendeig kellett várnia, míg rendes taggá lett az Akadémiában. A britek hívek maradtak hozzá haláláig s a sok írjú tehetséget sohasem tudta elnyomni az öreg Coopert. Irodalmi téren is sikerrel próbálkozott meg egy önéletrajzzal, amelyet 90 esztendősen korában adott ki. Épp oly idős lett, mint Tizian s habár nem is volt olyan nagy művész, mint a nagy velencei, de azért aránylag jobban tudott festeni az utolsó évtizedben, mint Tizian a maga idejében.

Drága visszatérés. A kínai udvarnak Pekingbe való visszatérésére rengeteg pénzbe került. Október 6-ikától december 14-ikéig tartott az út, amely naponta 80.000 taelt emésztelt meg. A Hoang-honál hatvan szállító-eszköz várta a menetet, hogy átszállítsa a folyón az egyik partról a másikra. És bár némelyiken száz emberre való hely is volt, három teljes napig tartott az egész menet átszállítása. Pedig ebbe nincsen beleszámítva a rengeteg podgyász, amelyet két héttel ezelőtt erős katonai fedezet mellett szállítottak át a folyón.

Ez alkalommal érdemes azokról az ajándékokról is megemlékezni, amelyeket az anyacsászárné kapott a születése napjára. Az egész birodalomból mintegy 2½ millió taelt (8 millió korona) értékű ajándékokat küldtek neki. *Sung Taching* a császári menetet kísérő katonaság 80 éves főparancsnoka pompás evőkészlettel kedveskedett a császárnénak. Tiszta ezüsthől való és 60 kilogrammot nyom! Ezenkívül két szinaranyból való Buddha-szobrot is felajánlott, amelyek három kilogrammot nyomnak. Ezek az ajándékok az bizonyítják, hogy a legutóbbi kudarcok semmit sem ártottak az anyacsászárné tekintélyének.

Méddig tart egy pillanat? Egy német professzor vállalkozott arra, hogy megmérje, mennyi ideig tart egy pillanat. Az eljárás abban állott, hogy a szemhéj szélére egy darab papírt erősített és aztán a mozgást lefényképezte. Az eredmény szerint a szemhéj gyorsan mozog lefelé, aztán egy kis ideig megáll, mielőtt záródnék. A felfelé való mozgás lassabban történik. A felfelé való mozgás a másodperc 15-91 ezredrésze alatt történik. A lefelé való mozgás 15-17 századrész és a záródás 17 századrész ideig tart. Egy teljes pillanat eredménye tehát 0,4, szóval egy másodperc telénél is kevesebb.

Egy nagy könyvtár eladása. Madridból érkezik a hír, hogy *Jerez* márkai a napokban 800.000 koronáért eladta a könyvtárát egy gazdag amerikai-nak, *Archer Huntington*-nak. Spanyolországban nagy megfigyelmet keltett a márkai eljárás, mert a könyvtárban 2000, nagy ritkaságúba menő könyv volt, közte sok értékes unikum is. Ezek közül való a *Don Quixote* első öt kiadása, a *La Celestina* legértékesebb kiadása. Értékes darabja volt a könyvtárnak *Az emberi élet látkre*, az egyetlen ismert példány, amelyet 1491-ben nyomtak Saragossában. A márkai különben szépekben nyereszkesedett ezen a könyvtáron, amelyet nemrég vett 200.000 koronáért. Kerek 600.000 koronát nyert tehát rajta.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság. A mai napon tartott igazgatósági ülésen megállapított mérleg a következő számadatokat tartalmazza: *Vagyon:* Pénzkészlet: 235.450-95 K. Váltak: 5.866.269-30 K. Hitelegyleti váltók: 406.135-18 K. Különléte értékpapírok 293.892-94 K. Előlegekben értékpapírokra: 8.376.267-64 K. Különléte adósk és giro betétek: 633.141-21 K. Adósk óvadékbiztosítókéért: 994.532- K. Intézeti ház: 1.265.815-08 K. Sorajgy-ostály: 1.397.898-81 K. Berendezés, bútork. pénzszekrények stb. 186.616-16 K. Összesen: 14.473.902-11 K. *Tétel:* Részvényalapítóké: 4.000.000- K. Tartalék-alapítóké 440.035-80 K. Hivatalnokok ellátási pénztára: 98.082-12 K. Betétek: 9.340.029-50 K. Hitelegyleti biztosítók számla: 38.840- K. Alapítók számlája: 93-27

K. Alapítók jutalék-számlája: 139- K. Szelvény-számla: 393- K. Különléte hitelezők: 193.693-58 K. Atmeneti kamatok: 57-097 05 K. *Tiszta nyereség:* 305.540 79. Összesen: 14 473 902 11 K.

Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a kimutatott 305.540,79 K. tiszta nyereségből az alapszabályszerű levonások eszközése után, a forgalomban lévő 8000 drb 500 koronás részvény szelvénye darabonként 20 koronával (=4%), a még forgalomban lévő 1000 drb. alapítói részégy szelvénye pedig darabonként 2-80 koronával váltassék be és a fennmaradó 26.284-80 korona új számlára elővezetessék.

A kimutatott tiszta jövedelem — mely az alapítók 7-04%-os kamatozásának felel meg — tekintettel a kedvezőtlen kamatláb-viszonyokra, annál inkább kielégítő, mivel kizárólag a rendes üzletágak ápolásából ered.

A Magyar Tanítók Országos Takarékos és Elteljesítőbiztosító már telve működik a tanítóság körében. Működésének kiváló eredményei vannak, amit nemcsak üzleti szoliditásának, hanem azok gyors lebonyolításának is köszönhet. A tanítóknek alkalmas ad, hogy terhes kötelezettségeiktől szabadulhassanak a lehető legkönnyebb feltételek mellett. A szervezet gazdasági osztály pedig a tagok háztartási szükségleteit elégíti ki a lehető legelőnyösebben. Az intézet ezernél több üzletrészeszel közel 250.000 korona forgalmat ér el. Részletes tájékoztatást az intézet irodája (VIII. József-körút 8. sz.) küld.

A zsolnai posztógyár részvénytársaság tegnap tartotta meg Zsolnán évi közgyűlését csetei *Herzog* Péter elnöklése mellett. A felolvasott üzleti jelentésből kitűnik, hogy a gyár üzeme a nyersáru-piacon beállott árbanyalás következtében, amely a kész cikkek árait is kedvezőtlenül belovásította, csak igen szerény nyereséget 40.042 koronát eredményezett, amely összeget új számlára vitték át. Ez a nagyszabású iparvállalat súlyos küzdelmet folytat a hatalmas osztrák versenytársakkal, de a mostani igazgatóság mindazonáltal a legerélyesebben dolgozik a vállalat felvirágztatásán, sőt a jelenleg mintegy 800 munkást foglalkoztató gyártelep megnagyobbitását is tervbe vette A jelentések tudomásulvétele után a közgyűlés köszönetet és elismerést szavazott a vállalat vezetőségének. Közfelkiáltással újból megválasztotta a lelelő igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokat s új tagnak *Bálint* Dezsőt választotta meg a felügyelő bizottságba. A közgyűlést díszes banket követte, amelyen Zsolna város egész társadalmi és hivatalbeli előkelősége részvett és számos felszólalásban ünnepelelt a zsolnai posztógyár hazafias törekvéseit és áldozatkésztségét. Az első felkötőszó csetei *Herzog* Péter mondta, aki az intéző városi körök szives támogatását és elismerését megköszönte, arról a fontos feladatról beszélt, amely a zsolnai gyárat a magyar ipar fellendítése körül megilleti és hálás köszönettel emelte ki azokat az érdemeket, amelyeket a jelenlegi kormány s elsősorban a kereskedelemügyi miniszter az iparfejlesztés körül szerzett. Az ezután megtartott igazgatósági ülésen csetei *Herzog* Pétert választották meg újból az igazgatóság elnökévé. *Weisz* Fülöpöt, a pesti magyar kereskedelmi bank igazgatóját, alelnökké.

A newyorki tőzsde. *Newyorkból* jelentik február 11-iki keltei: Az értéktőzsde nagyon szílerádon indult. A holnapi ünnep miatt végzett nyereségrealizációk következtében az árfolyamok hanyatlottak, de ezt az egyes értékpapírok iránt nyilvánult vérokedv ismét kiegyenlítette. Az acélrészvényekben mutakozó kereslet és a kilátás, hogy a jövő héten nem fognak aranyat kivinni, később megszilárdította az irányzatot. Zárlat szabálytalan. Részvényforgalom 360.000 darab.

A Dunagőshajózási Társaság közli, hogy az *árufelvétel* Regensburgban, Linzben, Korneuburgban, Nussdorfban, Bécsben (északi vasuti rakodó, Práter-rakpart, dunaparti pályaudvar), Pozsonyban, Győnön, Győrött, Budapesten (dunaparti pályaudvar is), Mohácson, Zimonyban, Belgrádban, Orsován, Turn-Szeverenben és Galaczon az ezen állomásokra szóló küldemények részére február 17-ikén megnyitja. Az áruszállítási hajozás a Szávan Sziszek, Belgrad és Zimony közt már megindult.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: *Farkas* László bórkereskedő *Zala-Egerszeg*, *Neumann* H. Armin kereskedő *Füzess-Gyarmat*, *Basch* Károly kereskedő *Csantavér*, *Schlesinger* József kereskedő *Budapest* (Csömöri-ut), *Müller* Károly kereskedő *Szarvas*, *Marschalkó* Gyula kereskedő *Selmeczbánya*.

Vidéki pénztársaságok. Az *Erődyi Bank* és *Takarékpénztár* VII. üzletéről számol be. A betétállománya 5.461.764-32 koronát, a váltótárcája 4.515.765-32 koronát tett ki. *Tiszta nyeresége* 123.428 16 korona, amelyből 6 korona osztalékokat fizet részvényeink. *Vezérigazgató* *Landovay* Emil János. — A *Nyitrai Hitelbank* XXIX. évi jelentése szerint az intézet pénztári forgalma 27.059.804-59 koronát, betétállománya 3.286.212-74 koronát a váltóállománya 2.916.027-42 koronát tett. *Tiszta nyeresége* 69.800-69 korona, amelyből 40 korona osztalékokat fizet részvényeink. *Vezérigazgató* *Arpády* Imre. — A *Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár* XXIII. évi jelentése szerint az intézet pénztári forgalma 69.179.057-94 koronát, a betétállománya 5.996.057-66 koronát, a váltótárcája 3.381.013-23 koronát tett ki. *Tiszta nyeresége* 138.076-16 korona, amelyből 50 korona osztalékokat fizet részvényeink. — A *Borsodalmeyi Takarékpénztár* VIII. üzletéről számol be. Az intézet pénztári forgalma 21.896.602 53 koronát, a váltóállománya 1.948.929-81 koronát, a betétállománya 2.200.110-67 koronát tett ki. *Tiszta nyeresége* 63.118.77 korona, amelyből 14 korona osztalékokat fizet részvényeink. *Vezérigazgató* *Harangi* Menyhért.

Vásárosarnok. (*Vámos és Bruszt* hatósági közt, vetítők üzleti jelentése.) A piac képe már napok óta változatlan. A cseleky hozatalok folytán nem fejlődtek élnék az üzlet, az árak változatlanok és öllöt, nehézszerterések, lezuhott sertésűs, bárányok, vágott baromfi, de különösen jó minőségű iriss vaj kitűnő keresletnek örvend. *Ezen* cikkek rendszeres szállítása ajánlatos. A mai nagyban jegyzések a következők voltak: *Husfélek*. Vidéki marhahús eleje 40-70 korona, hátúja 50-80 korona 100 kilonként, öllött borjú bórben 80-96 fillér kilonként. hosszan mérve sulylevonás nélkül, nehézszerterések számlonával együtt 80-88 fillér, lezuhott sertésűs 92-96 fillér, bárányok bórben páronként 11-18 korona minőség szerint. — *Vágott lud* és kacska I. r. hízott áru 1.16-1.21 korona kilonként. — *Tojásban* változatlan az üzlet, ma I. r. iriss telt áru 70-71 koronával kelt el eredeti ládánként. — *Vaj* I. r. szövetkezi teavaj 2.20-2.40 korona, közönséges teavaj 2.—2.20 korona, *Iszösvaj* 1.40-1.60 korona kilonként. — *Vadjúfélek*: nagy n. ulak darabja 2.—2.40 korona. — *Dámvaj* egészben mérve 80-88 fillér. — *Szarvas* 70-80 fillér. — *Vaddisznó* nagyság szerint 60-100 fillér kilonként.

Szészárak. A kontingens nyereszes ára *Budapest* penzenben 39.— korona, áruban 39.60 korona, *Bécsben* a kontingentálé készáru 87.80 korona penzenben, 38.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesútvárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi február 12-én. Készlet 431 darab. Erkezett 784 darab. Összesen 1165 darab. Eladott 1000 darab. Maradt 165 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 92-98 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 94-100 koronáig, 320-380 klg. sulyban 94-98 K-ig. Öreg nehézs páronként 400-500 kilós 90-95 koronáig. Malac —90 korona. Az irányzat élnék.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, február 12.

Szilárd irányzat mellett 10.000 méterfázsa buza került forgalomba 10 fillérral magasabb árakon.

Rozs, tengeri és zab szilárd irányzat mellett 5 fillérral emelkedett.

Eladott:

Buza. Pestmegyevidéki: 800 mm. 78 k. 9 K. 82½ f., 1400 mm. 77 k. 9 K. 82½ f., 200 mm. 75 k. 5 f. 9 K. 82½ f., 100 mm. 76 k. 9 K. 62½ f.

Bajai: 3500 mm. 74-6 k. 9 K. 40 f., szállítandó hajozás megnyitival. 2100 mm. 74-6 k. 9 K. 40 f.

Raktáráru: 1700 mm. 78 k. 9 K. 85 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 900 mm. 8 k. — f., 200 mm. 7 K. 80 f., *Zab:* 100 mm. 7 K. 85 f., 100 mm. 7 K. 70 f., 100 mm. 7 K. 75 f., 100 mm. 7 K. 57½ f., 300 mm. 7 K. 85 f., 100 mm. 7 K. 10 f., dohos.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 10 f., paritás, 300 mm. 5 K. 25 f., ab Kőbánya, 300 mm. 5 K. 20 f., ab Kőbánya. 700 mm. 5 K. 85 f., 6-áru.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s:okálai szerint készpénzben 60 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K-10	K-ig		K-10	K-ig
Tiszavidéki új	76	9,30	9,60	80	9,65	9,85
"	77	9,40	9,65	81	—	—
"	78	9,45	9,75	82	—	—
"	79	9,50	9,80	83	—	—
Fehérmegyai	76	9,25	9,40	80	9,50	9,71
"	77	9,35	9,50	81	—	—
"	78	9,40	9,50	82	—	—
"	79	9,50	9,60	83	—	—
Felsővidéki	76	9,25	9,40	80	9,60	9,75
"	77	9,35	9,50	81	—	—
"	78	9,40	9,55	82	—	—
"	79	9,50	9,60	83	—	—
Bánágt	76	9,30	9,40	80	0,—	0,—
"	77	9,35	9,50	81	0,—	0,—
"	78	9,35	9,55	82	—	—
"	79	9,45	9,60	83	0,—	0,—
Bácskai	76	9,25	9,40	80	0,—	0,—
"	77	9,35	9,55	81	—	—
"	78	0,—	0,—	82	—	—
"	79	0,—	0,—	83	—	—

Egyéb gabonafajták	Kiló	Kilogramm ára	
		K-10	K-ig
Buza új elsőrendű	70-72	7,50	7,85
" másodrendű	—	7,05	7,85
Arpa	60-62	6,10	6,50
" egyetl. való	62-64	6,75	6,—
" sörözőre való	64-66	9,—	0,—
Zab	30-41	7,40	7,5
Tengeri	—	0,—	0,—
Repe új	—	0,—	0,—
Köles	—	4,50	5,—

A határidőszámlat folyamán a következő költések történtek:

Áprilisi buza 1902.	9.62-9.67-9.61-9.65-9.64
Októberi buza 1902.	8.48-8.46-8.48
Áprilisi rozs 1902.	8.02-8.—8.02
Áprilisi zab 1902.	7.74-7.68-7.70
Májusi tengeri 1902.	5.39-5.39
Augusztusi reepe 1902.	12.50-—

Dél egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902.	9.64	pénz	9.65	áru
Októberi buza 1902.	8.48	"	8.49	"
Áprilisi rozs 1902.	8.03	"	8.05	"
Áprilisi zab 1902.	7.69	"	7.71	"
Májusi tengeri 1902.	5.38	"	5.39	"
Augusztusi reepe 1902.	12.55	"	12.65	"

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza áprilisa 1902.	9.64-9.65
Buza októberre 1902.	8.46-8.47

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
G. Viola Lenke asszony vendégfelléptével.

Tannhäuser
és a wartburgi dalnokverseny.

Rogénys opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította id. Ábrányi Kornél.

Személyek:
Hermann Szendrői Biterolf Várady
Erzsbet G. Viola Heinrich Kiss B.
Tannhäuser Burrian Reimar Kornai
Wolfram Takács Vénus Diósyne
Walter Kertész Pásztorfi Wlassák

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Rosenkranz és Gildenstein.
Vígjáték 4 felvonásban. Irta Klapp Mihály. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:
Liebenstein Gyenes Vilma Vizvári M.
Ernő Nádai B. Shallenberg Mészáros
Rosenkranz Nádai Schmäblich Zilahi
Kienbornné Lendvayné Sanftleben Ujházi
Clarisse Nagy Ib. Ernő Paulay
Düring Gabányi Egy angol Kőrösmezzei

Kedzete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Lottó ezredesei.
Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Ruvard Stone. Fordította Faragó Odón. A dalok versszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek:
Ton Dawentry Sziklai Barley Szilágyi
Harriet Sziklainé Mister Morvay Iványi
Jean Dickson Boross Mister Bibb Kalocsay
Kitty Turcsányi Miss Kate Sellő
Ramajanah Ráthonyi Esmeralda Iványiné
Lotti Fedák Elsie Tomcsányi

Kedzete 7 1/2 óraker.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Délután 3 óraker mérsékelt helyekkel:
Ocskay brigadéros.
Színmű prólógussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Este:
Másodszor:
Régi világ.
Színmű a magyar társadalmi életből, 3 felvonásban. Irta ...

Személyek:
Bonyhai Dániel Hegedűs Nagy Gábor Góth
Klári Hunyadi Aron Szerémy
Lajos Bibari Bartóky Dayka
Erzsi Lenkei Deésy Fenyvesi
Kékesy Vendrei Szentirmay Pethes
Borbála Nikó L. Paál Sándor Balassa

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Egy görbe nap.
Énekes bohózat 3 felv., dalokkal és táncokkal. Írták Csicsery Bors és Tan. Zenéjét részben szerzette Barna Izse.

Kedzete 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Bernardo Montilla.
Dráma 3 felvonásban. Irta Echeagaray. Spanyolból fordította Pathy Károly.

Személyek:
Don Bernardo Szaosvay Gonzalo Hétényi
Inés Hegyesi Julia Szaosvayné
Don Ricardo Császáz Enrique Horváth
Luís P. Márkus Carlota Tuboly

Kedzete 7 óraker.

HAGGENMACHER - féle
— a sörfőzde által palackozott —
GÓLIÁT MALÁTA-SÖR
legköllemesebb áditó és tápláló ital.

Dr. Tóbiás János kir. orvos. törvénz. hit. végzéses nyilatkozata: "A Haggemacher-féle Góliát Maláta-Sör, vegyészdiplomás alapján, főleg magas extract és malátacukor (Maltose) tartalma következtében a legkínőbb maláta-sörök közé sorozom."

Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

1896. állami arany érem.

FELHÍVÁS.
Alulírott felkérem ügyfelem **Bátonyi Aurél** úr hitelezőit, hogy követeléseiket rendezés céljából irodámban **Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 23. sz. II. em. 10. sz. a. f. év március 15-éig** bejelenteni sziveskedjenek.

Dr. Mihálovics Béla
ügyvéd.

Kedden, február 18-án, a Royal-teremben
Behr Teréz
egyetlen dalestélye.
Közreműködő: Recht Sándor tanár hegedűművész.

Ülések 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag **Méry Béla** zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12.

Pénteken, febr. 28-án, a Royalteremben
FREUND
Etelka zongoraművész nő hangversenye.

Jegyek kizárólag **MÉRY BÉLA** zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagyterem-utca 17.
Látta már
Konohra-t?
Minden este föllép
és való
sok érdekes különlegesség

A télikerthban reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Somossy-Mulató
Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.
Csak néhány napig még!
Pont 1/2 11-kor:
Frizzó Fregoli
az olasz átváltozó színész vendégjátéka gyors átváltoztatásában.
Pont 8-kor:
a nagy Varieté-műsor
csakis elsőrangú művészekből.

Az emeleti kávéházban **Dajna Balogh Rudi** cigányzenekara játszik reggel 5 óráig.

FINOM URI-FEHÉRNEMŰEK
KESZÍTŐJE
HOLLÓS J.
BUDAPESTEN
KIZÁRÓLAG: V., DOROTTYA-UTCA 10.
ALAPÍTVÁ 1867.

Petánovits
METROPOLE-SZALLÓJA
A télikerthben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvártól
kitűnő zenekara játszik.

A városi Igazgatóság **MÜCSARNOKBAN** Andrássy-út végén
naponta látható
Feszty Árpád **KRISZTUS** Belépő-díj 1 korona.
Vasárnap délután és pénteken egész nap 60 fillér (50 krajcár)
TEMETÉSE című
ÓRIÁSI HÁRMAS KÉPE.
Reggel 9 óratól este 7 óráig. Este villanyvilágítással.
Villamos vasutak és omnibusz kizárólag minden irányból.
Földalatti villamos vasúti állomás.

1842. év óta fennálló **Rumbold-gyárat** átvette a törvényesen bejegyzett
"VICTORIA"
zászló- és diszitő-vállalat

s ugy rendezkedett be egészen ujonnan, hogy a diszitési és zászló iparon kívül, egyéb a diszitési vállalkozások körébe eső dolgok gyártását is megindította, különös tekintettel arra, hogy egyes tárgyak és kellékek, amelyek mindezeideig csak külföldről voltak beszerezhetők, a hazai termelés révén is beszerezhetők legyenek. Gyártmányaink minden részletükben gyárunkban készülnek, az anyag is teljesen hazai gyártmány és így a külfölddel szemben megindított akciónkban számítunk a hatóságok, a kereskedő világ és a nagyközönség hazafias pártfogására.

Vállalatunk Rumbold B. társ-tulajdonos művezetése alatt áll, kinek szaktekintélyét hosszú éveken át ugy a belföldön, mint a külföldön szinte kizárólagosan folytatott gyakorlat, számos hivatalos dicséző okmány és kitüntetés igazolja.

Gyárunkban a következő osztályok vannak üzemben:

I. Zászlógyártási osztály.

- Állami, városi, megyei zászlók készletben tartatnak, kormányrendelet értelmében az összes hatóságok és hivatalok kötelezettség arra, hogy országos ünnepnapok alkalmából a hivatalos lobogót kitűzzék.
- Gyászlobogók.
- Egyesületi diszlobogók és selyemzászlók. (Rajzok és skizsek rendelkezésre állanak és kívánatra színes rajzok készíttetnek.)
- Templomi zászlók.
- Tengerészeti és hajózási lobogók. Jelzőzászlók. Családi lobogók címerrel.
- Képviseelőválasztási lobogók.

A zászlók homi szövettől egybeszővött és nem varrottan készülnek, gyárunkban festetnek, szappannal kimoshatók s a diszesebb kivitelűek részletfizetésre is elvállaltatnak.

- Szövetfestés. Független magyar ornamentikával színesen nyomtatva.

II. Diszitési osztály.

Vállalkozik országos, városi ünnepek, fogadások, különösen királyfogadások alkalmával diszitésekre, diadalok felállítására, sátorok, kiállítási épületek és pavilonok felállítására és diszitésére ujonnan alkalmazott stilszerű magyar ornamentikával. Teremdiszitések. Gyászdiszitések a legnagyobb gyászpompá kifejtésével. Katafalkok felállítása.

Diszitési alkatrészek kölcsönképen is kiadtnak. **Rajzok, tervek kívánatra díjmentesen készíttetnek.**

III. Heraldikai osztály.

Az összes magyar és osztrák címerrajzok (60.000 cimer) rendelkezésünkre állván egyedül álló gyűjteményünkben: a leggyorsabban előállítunk mindenféle alkalmazásban családi cimereket művészi kivitelben. Gyászczimerek. Csillagkeresztési hölgytáblázatok. Kamarási táblák, ősi cimerek és családfák. Cimeres zászlók családi színekben.

IV. Pyrolin- és papirmache-osztály.

Színházi kellékek, fegyverek, tanszerek, szobrok, vázák, oltárok, plasztikus cimerek s általában mindenféle kassirozási munkák.

V. Tükör- és üveg-osztály.

Műtűkrzés, üvegfestészet, szentképek és világi festmények nagyban előállítás és eladása. Tükörfestés. Reklamtablák, cégtablák üvegből színes rajzokkal.

VI. Műipari- és táncrend-osztály.

Különböző műipari kézimunka-árak, fa, bőr, email, érc alkatrészekkel. Reklamtablák, táncrendek legművészebb kivitelben. Most megkezdett berendezkedésünk és felszerelésünk a külföldi leghíresebb szakiparral is versenyezhetni fog. Báljelenyek és egyéb farsangi kellékek. Lamponok, fáklyák.

Árjegyzékek minden osztályból rendelkezésre állanak. **Vidéki képviselők elfogadtnak, leginkább olyanok, kiknek a főútcákon nyílt helyiségük van.**

Victoria zászló- és diszitési-vállalat
Budapest.
Központi városi iroda: Gyár:
VI., Andrássy-ut 1. IX., Lilliom-utca 52.
Telefon 29-62. Telefon 52-09.

Zalogcedulát,
Úr! aranyat, ezüstöt és bronzot legmagasabb árban vess Schüller Izse, IV., Királyi Pál-utca 12. Egyetem-ér melett.

URANIA SZÍNHÁZ.
[Csütörtök, 1902. február hó 13-án.
Nápoly.
Irta dr. Radó Antal.
Kedzete 7 1/2 óraker.

